

SAK 2: Den politiske situasjonen

Forslag til uttalelser innkommet før fristen 8. mars

Dato: 12.03.2013

---

1 Del 1. Arbeidsliv og EØS

- 2
- 3 • U1. Norge må ut av EØS (Troms SV)
- 4 • U2. SV krever en grundig debatt rundt EØS-spørsmålet (Nord-Trøndelag SV)
- 5 • U3. Forsvar sykelønnsordningen og sykmeldtes oppsigelses- og personvern (Nord-
- 6 Trøndelag SV)
- 7 • U4. Fri flyt av sosial dumping? (Sosialistisk Ungdom)
- 8 • U5. Reforhandling av EØS avtalen, en nødvendighet. (Rogaland SV)
- 9 • U6. Ja til faste stillinger og norske lønns- og arbeidsvilkår – Nei til EØS! (Buskerud SV)
- 10 • U7. Si opp EØS-avtalen (Østfold SV)
- 11 • U8. Kamp mot EØS og sosial dumping! (Hordaland SV)
- 12 • U9. Lik rett til samme pensjonsvilkår for alle ansatte i samme virksomhet og bransje
- 13 (Aust-Agger SV)

14

U1 Norge må ut av EØS

Nr	U1	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Troms SV
----	----	------	-------------------	-----------------	----------

EØS-avtalen underminerer det norske demokrati, arbeiderrettigheter, undergraver tariffavtaler og legger til rette for sosial dumping. Og utviklingen har skutt fart de siste år.

SV støtter Regjeringas avvisning av EUs krav om en enda mer omfattende EØS-avtale. Vi mener det er nødvendig å med en mer aktiv bruk av handlingsrommet i EØS, slik vi har sett i sakene om postdirektivet, tollvernet på landbruksvarer, i hjemfallsretten og i forsvaret av ILO 94 mot EUs lovgivning og domstolmakt. Men bruk av handlingsrommet i EØS er ikke tilstrekkelig. Troms SV vil at Norge skal si opp EØS-avtalen. Dette er en viktig del av kampen for et anstendig arbeidsliv og for etablerte faglige rettigheter.

Siden den økonomiske krisa startet i 2008 er EU er inne i sin verste krise noensinne. Krisa viser seg som massearbeidsløshet og nedbygging av velferdsordninger over hele Europa.

Oppslutninga om EU utover i Europa er meget lav, samtidig som kapitalkreftene benytter krisa til å gå til angrep på arbeiderklassens levestandard og rettigheter. Eksempler?

EU framstår stadig tydeligere som et politisk redskap for kapitalkreftene. De politiske elitene, inkludert mange sosialdemokratiske partier, driver fram en ytterligere sentralisering der makt flyttes fra nasjonalstatene til EUs institusjoner uten at disse institusjonene har noen demokratisk legitimitet eller er underlagt noen parlamentarisk kontroll. Dagens EU representerer derfor et angrep mot demokratiet i Europa.

I en slik situasjon øker også de negative sidene ved at Norge er medlem av EØS, underlagt EUs direktiver og forordninger. Rundt 70 prosent av alle direktivene i EU er nå gjeldende i Norge, og Norge er i praksis blitt nesten like EU-tilpasset som mange av EUs medlemsstater. EØS-avtalen griper direkte inn i det norske folkestyret, og gir EU indirekte lovgivningsmakt i vårt land. I de seinere åra har vi særlig sett en rekke framstøt. I 2007-2008 vedtok EU-domstolen med en serie dommer I som fastslo at grunnleggende faglige rettigheter heretter skal underordnes markedsfrihetene til EU. Dette er angrep mot demokratisk vedtatte lover på arbeidslivets områder i Norge, bl.a. vikarbyrådirektivet og EU-domstolens motstand mot at lokale tariffavtaler skal følges ved offentlige oppdrag (slik ILO-konvensjon 94 sikrer).

SV mener EØS-avtalen bør erstattes med en vanlig handelsavtale. Det er slike avtaler som er det normale i verden og for Norge, ved samhandel over landegrenser. Vi viser i denne forbindelse til Alternativrapporten som 15 ulike norske organisasjoner la fram etter at den offentlige Europautredningen, som ikke hadde mandat til å utrede alternativer til EØS, ble presentert. Alternativrapporten viser at Norge kan klare seg godt uten EØS.

Velgerne skal vite hvor de har SV: Vi vil fortsette arbeidet mot EØS, for et anstendig arbeidsliv og for etablerte faglige rettigheter.

U2. SV krever en grundig debatt rundt EØS spørsmålet.

Nr	U2	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	----	------	-------------------	-----------------	-------------------

Det kan det se ut som Ap og LO's ledelse vil legge lokk på diskusjonen rundt EØS. Dette kan vi ikke godta. EØS-avtalen har blitt mer omfattende enn mange trodde, og er en trussel mot det norske demokratiet. SV mener at EØS-avtalens markedsliberale ideologi og innhold undergraver nasjonal politikk og viktige verdier i det norske samfunnet; desentralisering, spredt bosetting, næringspolitikk og demokrati gjennom folkestyre og selvstyre. Særlig bekymret er vi for at EØS-avtalen setter faglige rettigheter på spill, og den trusselen dette er mot den norske arbeidslivsmodellen. Flere EU-dommer, nye direktiv og forordninger og nytolkning av tidligere direktiv innskrenker stadig handlingsrommet for både fagbevegelse og myndigheter.

Den økonomiske krisa i Europa er kapitalismens krise. Kapitalen bruker krisa til å styrke sine posisjoner på bekostning av fagbevegelsen og arbeidsfolk. EU er kapitalens fremste våpen i denne klassekrigen i Europa. Skal vi ha noe håp om å slå tilbake kapitalens angrep må vi utvikle en langt sterkere solidaritet på tvers av landegrensene. EU møter den økonomiske krisa med å angripe faglige rettigheter, svekke velferden og erstatte nasjonalt demokrati med overnasjonalt embetsmannsstyre. Norge har til nå gått klar av krisa og beholdt fagbevegelsens styrke. Men under overflaten utvikles et b-lag i arbeidslivet kjennetegnet ved innleie, lav lønn, fleksibel og forlenga arbeidstid. Tariffhopping, franchise og anbud truer tariffavtaler og fagorganisering.

SV krever at regjeringen stans i innføring av nye direktiv og EU-vedtak som undergraver velferdsordninger og norsk lov- og avtaleverk. Vi må avvise at EU/EØS kan gripe inn mot norsk lov- og avtaleverk eller begrense mulighetene for nasjonal lovgivning i arbeidslivet og kreve endringer i avtalen som sikrer dette. SV en mer aktiv bruk av handlingsrommet i EØS, slik vi har sett i sakene om postdirektivet, tollvernet på landbruksvarer, i hjemfallsretten og i forsvaret av ILO 94 mot EUs lovgivning og domstolsmakt.

Likevel er ikke bruk av handlingsrommet i EØS tilstrekkelig. Selve avtalen underminerer det norske folkestyret. Stadig ny EU-lovgivning på arbeidsrettens område svekker faglige rettigheter og angriper både norske tariffavtaler, et anstendig arbeidsliv og kampen mot sosial dumping, slik vi blant annet har sett i samband med vikarbyrådirektivet.

SV krever:

At tariffavtaler og arbeidsmiljølov må skjermes for EØS-avtalen.

At alle ILOs kjernekonvensjoner må ha forrang framfor EØS-avtalen.

At innføring av vikarbyrådirektivet reverseres dersom rettsavgjørelser i EU/EØS krever endringer i lov- og avtaleverk eller at veksten i innleie fortsetter.

At avtaleadgangen i AML for innleie strammes inn og tariffestes. Sysselsettingsloven må gjeninnføres.

Regelverket og rettigheter for tillitsvalgte som nå gjelder ved innleie, må også gjøres gjeldende ved utsetting av arbeid/underentrepriser.

1 At innleie bare kan skje fra utleiebedrifter der arbeidstakerne er fast ansatt og der ansettelsen
2 kun kan endres ved permittering eller oppsigelse.

3 At det innføres i lov om offentlige anskaffelser at det skal være landsomfattende tariffavtale, at
4 det ikke skal kunne konkurreres på lavere lønns- og pensjonsvilkår og at kontrakter kan heves
5 når bedrifter motsetter seg krav om tariffavtale i følge arbeidstvistloven. Lønn i henhold til tariff
6 må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. Trondheimskonferansen krever at
7 ved alle offentlige og private anbud må bedriften være godkjent som opplæringsbedrift og ha
8 lærlinger.

9 At det legges ned veto mot jernbanedirektivet, helsedirektive(pasientdirektivet), samt
10 Håndhevingsdirektivet dersom direktivet siste nevnte direktiv setter begrensninger for hvilke
11 tiltak man i Norge kan sette inn mot sosial dumping.

12 At all kollektivtrafikk drives i offentlig egenregi slik at anbud kan unngås.

13 Lovpålagt norskkurs for ikke-skandinavisk-språklige ansatte og innleide. Kostnader dekkes av
14 arbeidsgiver.

15 At likebehandlingsprinsippet og lov om virksomhetsoverdragelse utvides til å gjelde
16 pensjonsvilkår.

17 Nå står også nye kontroversielle saker på trappene, i form av blant annet et håndhevingsdirektiv
18 (av utstasjoneringdirektivet), en høyesteretts sak om allmenngjøringsloven og en
19 Jernbanepakke IV som vil påby konkurranseutsetting av nesten all jernbanetransport.

20 SV er bekymret for hvilke konsekvenser EUs jernbanedirektiv IV vil ha for jernbanen, og hva
21 dette kan medføre både for de ansatte og kundene. Den såkalte jernbanepakken åpner for
22 konkurranse i persontrafikken og krever tydeligere skille mellom togselskap og den som
23 forvalter infrastrukturen.

24 Jernbanedirektiv IV innebærer krav om full liberalisering av all innenlands persontrafikk.
25 Konsekvensene kan bli at hele det norske jernbanenettet blir lagt ut på anbud og stykket opp.
26 Erfaringer fra New Zealand, Storbritannia og Sverige viser oss at privatisering av jernbanen har
27 hatt svært uheldige konsekvenser både for passasjerer og de ansatte. Det har gitt et mindre
28 kundevennlig system og et brutalisert arbeidsliv.

29 Det skille mellom togselskap og forvalteren av infrastrukturen i form av NSB og Jernbaneverket
30 har gitt oss mer byråkrati og uoversiktlige ansvarsforhold. Nord – Trøndelag SV vil jobbe for en
31 fusjonering mellom Jernbaneverket og NSB.

32 I Soria Moria I og II har regjeringen sagt at vi ikke vil ha anbud på persontrafikken. Om det ikke
33 tas nødvendig politisk styring kan privatisering av persontrafikken på jernbanen snart være en
34 realitet. Nord-Trøndelag SV mener at regjeringen må bruke reservasjonsretten mot EUs fjerde
35 jernbanedirektiv for å hindre fremtidig konkurranseutsetting av persontrafikken på jernbanen.

36 For første gang er det lagt fram en omfattende evaluering av avtalen gjennom
37 Europautredningen, som kom for et år siden. Samtidig er det påvist at Norge kan klare seg godt
38 uten EØS, gjennom Alternativrapporten fra femten organisasjoner som ble lagt fram kort etter.
39 Nå har Regjeringen lagt fram stortingsmelding om forholdet til EU, som er til behandling i

1 Stortinget. EU på sin side har lagt fram en rapport der EU ønsker en mer omfattende EØS-avtale,
2 der EU vil drastisk svekke betydningen av reservasjonsretten og der EU mener Norge mye
3 raskere og mer automatisk bør implementere EU-lovgivning i norsk lov.

4 EØS-avtalen griper direkte inn i det norske folkestyret, og gir EU indirekte lovgivningsmakt i
5 vårt land. Norge har da også implementert nesten alle EØS-relevante direktiver og forordninger
6 siden avtalen ble inngått for nesten tjue år siden.

7 Nok er nok. SV mener EØS-avtalen bør erstattes av en tosidig handelsavtale. Det klarer seg lenge
8 at de blå-blå vil gjennomføre høyrepolitikk dersom de kommer til makta, om vi ikke også skal
9 godta aktiv drahjelp fra Brussel. Dersom EØS-avtalen erstattes av en tosidig handelsavtale vil
10 norsk eksportindustri sikres samtidig som det nasjonale demokratiet kan gjenopprettes. Før en
11 rødgrønn regjeringsplattform blir lagt fram, bør SV på ingen måte frede EØS-avtalen. Gi velgerne
12 og arbeidsfolk et EØS-kritisk valg. En stemme til SV skal være en tydelig stemme for et parti som
13 aktivt vil arbeide for å fjerne dagens EØS-avtale.

14

15

16

1 **U3. Forsvar sykkelønnsordningen og sykmeldtes oppsigelses-** 2 **og personvern**

3	Nr	U3	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
---	----	----	------	-------------------	-----------------	-------------------

4
5 SV ønsker bedre vern av sykmeldte arbeidstakere. Vi vil arbeide for at sykmeldtes
6 informasjonsplikt fjernes, jfr. Folketrygdlovens (FTL) § 8-8, at «friskmelding til formidling»
7 fjernes (jfr. FTL § 8-5), at «nytolkingen» av gradert sykmelding fjernes (jfr. FTL § 8-13) og at det
8 absolutte kravet om at bedriftshelsetjenesten skal delta på dialogmøter fjernes.

9 Årsaken er at sykmeldte i dag presses til å gi arbeidsgiver opplysninger som siden blir brukt -
10 ikke til tilrettelegging, men til å si dem opp eller få dem til å si opp selv. Informasjonsplikten
11 tvinger fram opplysninger om personlige forhold som Arbeidsmiljøloven (AML) normalt forbyr
12 arbeidsgiver å innhente (jfr. AML kap 9).

13 En del sykmeldte presset ut av jobben før sykdommen er ferdig utredet, og før noen har brukt
14 tid på å legge arbeidsforholdene bedre til rette. Hvordan skal noen våge å si fra om
15 helseproblemer som henger sammen med arbeidsforholdene, når svaret fra NAV er at de må
16 melde seg arbeidsløse? Arbeidsmiljøloven verner sykmeldte mot oppsigelse på grunn av
17 sykdommen i inntil ett år (jfr. AML § 15-8). Det motiverer arbeidsgiver til å forsøke å legge
18 forholdene bedre til rette, og om nødvendig gir det tid til å finne en annen, egnet jobb.
19 «Friskmelding til formidling» tvinger folk til å si opp selv og søke ny jobb i løpet av få måneder,
20 før sykdommen er utredet, og uten at det som kunne være sykdomsårsaker i arbeidsmiljøet
21 behøver å håndteres av arbeidsgiver.

22 I mange år betydde gradert sykmelding tilsvarende gradert arbeidstid. I dag kan arbeidsgiver
23 bestemme at den sykmeldte skal jobbe full tid med gradert sykmelding. Legen kan bestemme at
24 den graderte sykmeldingen skal gjelde arbeidstid som før, men ikke alle leger vet det eller tør
25 gjøre det.

26 Dagens bedriftshelsetjeneste har ikke lenger taushetsplikt som annet helsepersonell, og
27 fungerer i praksis ofte bare som arbeidsgivers representant eller «tjeneste-leverandør». Det må
28 være samme regel som for sykmelder, at de skal delta med mindre arbeidstaker ikke ønsker det.

29

U4. Fri flyt av sosial dumping?

Nr	U4	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Sosialistisk Ungdom
----	----	------	-------------------	-----------------	---------------------

Siden Øst-utvidelsen av EU i 2004 har arbeidsinnvandringen til Norge økt med stor styrke. Gjennom vårt medlemskap i EØS deltar vi i EUs frie flyt av arbeidskraft mellom medlemslandene. Det felleseuropeiske arbeidsmarkedet omfatter i dag over 250 millioner arbeidstakere og hver enkelt av disse står i prinsippet fritt til å ta seg arbeid i hvilket som helst av medlemslandene. De første fem årene etter utvidelsen ble det gitt over 150 000 nye arbeidstillatelser og 140 000 fornyelser av slike tillatelser til arbeidstakere fra de nye EU-landene. Den økende importen av utenlandsk arbeidskraft legger stort press på norske lønns- og arbeidsvilkår og er en potensiell trussel mot rekruttering av norske fagarbeidere.

Med et Europa i krise og et forholdsvis høyt lønnsnivå i Norge, er det naturlig at folk ønsker å komme hit for å jobbe. Sosialistisk Venstreparti er derimot motstandere av et system som fritt lar arbeidsgivere sette arbeidere opp mot hverandre og presse lønningene nedover.

Med det frie arbeidsmarkedet i Europa har vi i realiteten åpnet for fri konkurranse mellom flere hundre millioner arbeidstakere. At den konkurransen skal kunne foregå fritt uten å legge press på norske lønns- og arbeidsvilkår er vanskelig å se for seg. Allerede er bruken av utenlandsk arbeidskraft i ferd med å eksplodere i bransjer som bygg og anlegg, i industrien, innenfor renhold og i hotell og restaurant. Som resultat er vi i ferd med å få en todeling av norsk arbeidsliv, der vi har et sett med fast ansatte arbeidere, som regel norske, med anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Samtidig ser vi at det er i ferd med å etableres et b-lag i norsk arbeidsliv som består av midlertidig ansatte og folk som er innleid gjennom vikarbyråer, i all hovedsak utenlandske arbeidere.

Til tross for at fagbevegelsen mange steder gjør en glimrende jobb med å organisere arbeidsinnvandrere viser forskning at økt arbeidsinnvandring til at lønnsnivået går nedover for arbeidere med lav utdanning. Ubegrenset tilgang på utenlandsk arbeidskraft gjør at arbeidsgiverne lettere kan tillate seg å bruke midlertidige kontrakter, vikarbyråer fremfor fast ansettelse og gjør det mindre attraktivt å ansette sliterne i arbeidslivet. Det er mindre attraktivt å ansette eldre mennesker, delvis uføre og lignende når man til enhver tid har haugevis med unge, friske og fattige arbeidere å ta av.

Sosialistisk Venstreparti vil videre advare mot en utvikling der vi importerer stadig mer utenlandsk arbeidskraft til å gjøre fysisk krevende arbeid samtidig som folk født i Norge i stadig mindre grad velger seg yrkesrettede utdanninger. Ved for høy tilgang på utenlandsk arbeidskraft og utfordringene som følger med i form av dårligere lønns- og arbeidsvilkår, manglende språkforståelse og lavere tetthet av faglært arbeidskraft gjør vi landets viktigste yrker mindre attraktivt for ungdom som skal velge seg en karriere. For å løse fremtidens utfordringer innenfor helse- og omsorg, transport, industri, bygg- og anlegg også videre er vi imidlertid helt avhengige av at også norsk ungdom velger seg yrkesfaglige studieretninger.

Sosialistisk Venstreparti mener at fagbevegelsen er det viktigste redskapet for å sikre et anstendig arbeidsliv. Samtidig er det et politisk ansvar å legge til rette for en regulert arbeidsinnvandring som skjer på fagbevegelsens og ikke arbeidsgivernes premisser. SV mener at

- 1 arbeidere ikke først og fremst er en vare som kan flyte fritt, men individer som har rett på gode
- 2 lønns- og arbeidsvilkår og et anstendig liv. Derfor vil vi, med målsetning om å regulere og
- 3 begrense arbeidsinnvandringen til Norge, trekke oss ut av både EØS og Schengen-avtalen.
- 4

U5. Reforhandling av EØS avtalen, en nødvendighet.

Nr	U5	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Rogaland SV
----	----	------	-------------------	-----------------	-------------

Utviklingen av EØS-avtalen har fått et omfang som går langt utover det som ble forespeilet da avtalen ble inngått og har gitt oss store problemer på arbeidslivsområdet

Samtidig blir den nordiske modellen tiljublet for sine prestasjoner med hensyn til vekst og utvikling de siste 30 årene.

Faktorer som trekkes fram i denne diskusjonen er god barnehagedekning, god gratis utdanning, gratis helsevesen og sterke, men omstillingsvillige og ansvarlige fagforeninger. Ikke noe av dette er på EUs kravliste. Den handler om å svekke fagforeninger og å redusere den offentlige investering i folk og arbeidsstyrke.

Resultatet er 25 millioner arbeidsløse med en dramatisk høy ungdomsledighet, kutt i pensjoner og andre velferdsordninger, angrep på faglige rettigheter som lønnsnedslag, tilsidesetting av tariffavtaler og svekking av oppsigelsesvernet. EUs utvikling har dramatisk endret styrkeforholdet i fagbevegelsens disfavør.

To av sjefsøkonomene i IMF innrømmer at de tok feil i deres forutsigelser om Hellas og andre EU lands økonomi. De innrømmer nå at de ikke «fullt ut forsto» hvordan nedskjæringer underminerer den økonomiske vekst.

Denne innrømmelsen er ikke til hjelp for de millioner av arbeidsledige. Og der var alternativ.

Norge valgte en typisk motkonjunkturpolitikk da finanskrisen rammet oss i 2008 og kom seg ut av krisa den gang på en brukbar måte. Nå pålegges kriserammede euroland det motsatte for å låne penger. De må trappe ned på alle områder. Flere blir arbeidsledige, og den totale produksjonen synker

Det handler om å skape trygghet i arbeidslivet. EØS-avtalen og EUs domstoler skal ikke få mulighet til å tvinge Norge til å svekke arbeidsmiljøloven, endre tariffavtaler eller overkjøre FNs ILO-forpliktelser.

På bakgrunn av dette ber Sandnes SV at deler av EØS avtalen som gjelder arbeidslivsavtalen blir reforhandlet eller tatt ut i sin helhet og ber myndighetene sørge for at demokratiske avgjørelser ligger til grunn for beslutninger som gjelder arbeidslivet, ikke diktat fra EU og EØS.

U6. Ja til faste stillinger og norske lønns- og arbeidsvilkår – Nei til EØS!

Nr	U6	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Buskerud SV
----	----	------	-------------------	-----------------	-------------

EØS-avtalen svekker folkestyret ved å gjøre Norge til en passiv mottaker av lovverk fra EU. Avtalen medfører en unødvendig detaljregulering av en rekke samfunnsområder i Norge, og undergraver viktige virkemidler i nærings-, arbeidslivs- og distriktpolitikk. Ulempene ved avtalen er betydelig større enn fordelene.

Så lenge EØS-avtalen består, må reservasjonsretten tas aktivt i bruk av norske myndigheter. Særlig viktig er det å hindre at EU-domstolens mange kjennelser om avregulering av arbeidsmarkedet får effekt i Norge.

SV vil jobbe for å erstatte EØS-avtalen med en handelsavtale med EU. Avgjørelser om norske arbeidsforhold må være et nasjonalt spørsmål. SV sier ja til et inkluderende og trygt arbeidsliv med en sterk fagbevegelse. Vi vil ha mindre innleie av arbeidskraft, ikke mer. Vi vil ha flere hele og faste stillinger, ikke færre. SV mener det er et viktig prinsipp at alle arbeidstakere i Norge skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår. EU presser på for økt bruk av midlertidige stillinger og innleie av arbeidskraft. Dette vil føre til økte forskjeller og mer sosial dumping. SV vil føre en aktiv politikk opp mot EU for å hindre at den norske modellen settes under press, og vi vil si nei til direktiver som truer rettigheter arbeidere i norsk arbeidsliv har kjempet for.

SV har hele tiden ment at den viktigste oppgaven er å beskytte norske interesser bedre mot de negative konsekvensene av EØS, ikke minst når det gjelder faglige rettigheter. SV vil jobbe for at den rødgrønne regjeringen fører en EØS-politikk etter disse linjene.

Det er da også EØS-avtalens inngrep i arbeidslivet som har utløst de sterke reaksjonene mot EØS-avtalen i mange fagforbund og LO-foreninger. Det kravet de fleste samler seg om, er at EØS ikke må kunne sette til side norske tariffavtaler eller lovbestemte rettigheter i arbeidslivet.

I utgangspunktet vil nok EU-kommisjonen avvise slike krav. Men EU har stadig godtatt at enkelte medlemsstater ikke er med på alt som EU driver med. Storbritannia fikk f.eks. i 1992 nettopp et unntak fra EUs regelverk for arbeidslivet og var i flere år ikke forpliktet av dette regelverket. Forsøkene på å motvirke kriseutviklingen rundt om i EU vil nok føre til en serie nye særordninger for enkeltland eller grupper av EU-land.

De ønskene som mange norske fagforbund har om å skjerme norske tariffavtaler og den norske arbeidsmiljøloven mot EU-vedtak og EU-dommer er derfor identiske med de krav som Euro-LO og fagbevegelsene i mange EU-land har stilt. De ønskene bør få støtte også fra Arbeiderpartiet slik at grunnlaget kan legges for en offensiv valgkamp som fagbevegelsen kan gjøre til sin.

Vi i SV roper: Ja til faste stillinger og norske lønns- og arbeidsvilkår – Nei til EØS

Buskerud SV vil at SVs landsmøte vedtar:

- At Norge innleder forhandlinger med EU om en mindre omfattende handels- og samarbeidsavtale som erstatter dagens EØS-avtale

- Å sikre at EØS ikke kan overprøve tariffavtaler, at lovgivningen for arbeidslivet ikke kan svekkes av EU og at EU-regler ikke kan sette til side ILO-konvensjoner Norge har forpliktet seg til å følge.

- At Norge aktivt benytter reservasjonsretten i EØS, og legger ned veto mot direktiver som svekker den norske velferdsmodellen.

1 **U7. Si opp EØS-avtalen**

2

Nr	U7	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Østfold SV
----	----	------	-------------------	-----------------	------------

3

4 Årsmøtet i Østfold SV oppfordrer SVs Landsmøte til å stemme for at Norge sier opp EØS-avtalen.

5 EØS-avtalen er en dynamisk avtale hvor en liberalistisk politikk i økende grad innføres i Norge.

6 Flere og flere avgjørelser overføres fra folkevalgte politiske organ til byråkratiet.

7 Østfold SV ønsker å si opp EØS-avtalen og på lang sikt innføre en ny, reforhandlet, handels- og samarbeidsavtale.

8

9 SV sier ja til folkestyre og demokrati, og nei til liberalistisk politikk.

10

11

12

13

14

15

U8. Kamp mot EØS og sosial dumping!

Nr	U8	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Hordaland SV
----	----	------	-------------------	-----------------	--------------

Vikarbyrådirektivet har blitt innført mot SVs vilje. Regjeringen har fulgt opp med flere tiltakspakker, som skal motvirke negative utslag av direktivet og sørge for at det såkalte likebehandlingsprinsippet gjøres gjeldende. Solidaransvar, innsyns- og drøftingsrett for tillitsvalgte, og etter hvert også kollektiv søksmålsrett, er alle virkemidler som skal taes i bruk for å sikre at likebehandlingsprinsippet blir ivaretatt. Det er fra nå av et viktig og stort ansvar for den enkelte tillitsvalgte å se til at også underlevererandører og innleide har ordnede arbeidsforhold. Dermed er man helt avhengig av at man har et aktivt, våkent og veletablert tillitsvalgtapparat, og forutsetter dermed at man i utgangspunktet har relativt ordnede forhold på arbeidsplassen. Tillitsvalgte vil ofte måtte forholde seg til særs uoversiktlige bransje-forhold og kontrollen vil avhenge av den enkeltes kapasitet.

Som samfunn har vi også et ansvar for arbeidstakere ved svakt organiserte arbeidsplasser! Mange bedrifter/selskap har verken tillitsvalgte eller tariffavtale. Det er i dette segmentet de useriøse «verstingene» vil befinne seg og det er her både ulovlig innleie og sosial dumping vil være utbredt! Arbeidstakere innenfor bygg og anlegg, helse og omsorg og ikke minst renholdsbransjen er svært sårbare for dumping av lønns og arbeidsvilkår, spesielt når disse ikke kjenner språk og rettigheter. Hvem skal si fra? Det er ikke å forvente at den midlertidige ansatte selv går i front, da det vil være med jobben som innsats!

Norsk arbeidslivspolitik er satt under press. Internasjonalt går store flyselskap som Ryanair i front for fagforeningsknusing, gjennom aktivt å hindre retten til å organisere seg og ved å nekte å inngå kollektive avtaler. Likevel forsøker de å etablere seg i Norge, og kan bl.a. henvise til EU/EØS-retten.

SV ønsker en solidarisk arbeidslivspolitik, som inkluderer alle. For å få dette til på best mulig måte må Norge melde seg ut av EØS! Inntil det skjer må:

- ▲ Norge avvise EØS-direktiver som griper inn i norske tariffavtaler og arbeidslivslovgiving
- ▲ ILO og menneskerettighetskonvensjoner skal være overordnet EØS og EU-retten!
- ▲ det ved offentlige anskaffelser være et krav at leverandørvirksomheter har tariffavtale. Det holder ikke med krav om like lønns og arbeidsvilkår alene.
- ▲ ansatte i det private ha pensjonsrettigheter tilsvarende offentlig sektor
- ▲ SV som parti spille på lag med norsk og europeisk fagbevegelse i kampen mot sosial dumping

1 **U9. Lik rett til samme pensjonsvilkår for alle ansatte i samme**
2 **virksomhet og bransje**

3

Nr	U9	Tema	Arbeidsliv og EØS	Forslagsstiller	Aust-Agder SV
----	----	------	-------------------	-----------------	---------------

4

5 Aust-Agder SV støttet høstens streik, som fagbevegelsen gjennomførte i forhold lønnsoppgjøret
6 ved de kommersielle sykehjemmene. Her fremmet fagbevegelsen legitime krav om like
7 pensjonsvilkår for alle ansatte i samme virksomhet, og i samme bransje. Dessverre førte ikke
8 disse kravene frem.

9 I dag har alle ansatte i offentlige og private, ideelle sykehjem offentlig tjenestepensjon,
10 uavhengig av yrke. I de private, kommersielle sykehjemmene har sykepleierne lovbestemt rett
11 til offentlig tjenestepensjon. Øvrige ansatte har ulike pensjonsordninger av ulik kvalitet.

12 Sykepleierne vil - uavhengig av drivers eierform, ha lik ordning.

13 § 5 i Forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, behandler hvilke arbeidsvilkår
14 oppdragsgiver skal sette krav til i forbindelse med utlysning av offentlige kontrakter. Krav til
15 pensjonsordningens kvalitet og innhold er ikke omfattet av dette, utover de generelle
16 forpliktelsene som følger av Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

17 Det at pensjon ikke er omfattet av forskriften, medfører imidlertid at nettopp dette skjer.
18 Virksomheter som er tilbydere av tjenester, vil også bytte tariffområde fra Virke og KS Bedrift, til
19 for eksempel NHO Service dersom forholdet ikke reguleres.

20 Forholdet er relevant for flere bransjer utover sykehjem. Private, kommersielle virksomheter
21 innen barnevern, rusomsorg, barnehager, renovasjon, renhold osv., er på samme måte omfattet
22 av problemstillingen.

23 Aust-Agder SV vil støtte følgende krav fra fagbevegelsen:

24 "Offentlige oppdragsgivere skal ikke bidra til å legge press på lønns- og arbeidsvilkår. Aust-
25 Agder SV mener også pensjon må omfattes av lov og forskrifter som sikrer dette, slik at vi stiller
26 krav om lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som samsvarer med gjeldende landsomfattende
27 tariffavtale for den bransjen det gjelder."

28

29

30

1 **Del 2. Innvandring, asyl og inkludering**

2

- 3 • U10. Om asylpolitikk og rettsikkerhet. (Kragerø SV)
- 4 • U11. Felles ultimatum for asylbarna (Sør-Trøndelag SV)
- 5 • U12. Et bedre liv for tilreisende romfolk (Oslo SV)
- 6 • U13. Det er ikke for sent å snu - la barna bli!
- 7 • U14. Begrenset oppholdstillatelse til enslige mindreårige mellom 16 og 18 år må
- 8 opphøre! (Østfold SV)
- 9 • U15. U15. Det er våre barn! (Østfold SV)
- 10 • U16. U16. La asylbarna bli! (Hordaland SV)
- 11 • U17. Norge trenger en bedre innvandringspolitikk (Styret i Stavanger SV)
- 12 • U18. Nok er nok – det haster for asylbarna! (Rogaland SV)
- 13 • U19. Fortsatt fokus på asylbarn (Etnisk likestillingsutvalg)
- 14 • U20. Aust-Agder SV krev human og føreseieleg asylpolitikk for barn og familiar (Aust-
- 15 Agder SV)

16

17

U10. Om asylpolitikk og rettsikkerhet.

Nr	U10	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Kragerø SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	------------

SV vil ha en gjennomgang av rettssikkerheten til asylsøkere i Asylinstituttet.

I debatten om virkemidler for å unngå at barn eller voksne blir lengeværende, har fokus ligget på saksbehandlingstiden. Det er viktig å få en rask saksbehandling i asylsaker, ikke minst fordi det er krevende for mennesker å gå på vent. Samtidig mener vi at et ensidig fokus på tidsbruk er feil. Bakgrunnen for at mennesker blir lengeværende og anker flere ganger, kan ikke sees på som forsøk på tilsnikelser, men som kamp for å bli hørt for sin rett til beskyttelse. Skal en gjøre noe med dette, mener SV at en må se på rettssikkerheten til asylsøkeren.

Vi mener at en kan styrke asylsøkerens rettssikkerhet gjennom å få på plass tryggere og kvalitetssikrede prosedyrer for informasjonsheving og intervjuer i saksbehandlingen. Vi mener en asylsøker må få møte noen som utreder vedkommendes sak, slik at flere opplever at de er hørt, forstått og tatt på alvor. Rettssikkerheten må også omfatte informasjonsutvekslingen med de som får avslag. Avslaget må formidles på asylsøkerens eget språk til asylsøkeren selv, i tillegg til advokaten.

Gjennom å øke den generelle rettssikringen av asylinstituttet, vil færre oppleve at de har fått avslag fattet på feilaktig eller mangelfullt grunnlag. I saker der det gis avslag på beskyttelse er det avgjørende at prosessen og saksbehandlingen har fulgt gjeldene rettssikkerhetsprinsipper, er kvalitetssikret og profesjonell. Når avslaget effektueres er det da med visshet om at asylsøker ikke risikerer forfølgelse, tortur eller umenneskelig behandling i hjemlandet. Ved å endre praksis vil asylinstituttet etterhvert ha bedre grunnlag for å gi raske svar og raskere retur også av barnefamilier som ikke har rett på beskyttelse.

For de familiene som allerede er lengeværende stiller saken seg annerledes. Barn på Fluktmeldingen signaliserte at praksis var for streng, og må endres. Høyesterett i plenum ga UNE rett til å vedta avslag på bakgrunn av innvandringsregulerende hensyn, og at det er UNEs skjønn som bestemmer, slik lovverket og forskrifter er utformet i dag.

Dette innebærer at en ikke har lyktes i å skape tilstrekkelig klarhet i hva som var regjeringens og stortingets intensjoner; Barnekonvensjonens bestemmelser om barns beste og at barnets tilknytning til riket i større grad skal vektlegges. Det er naturlig å sikre barnets beste gjennom endringer i forskrift.

I erkjennelsen av at en forskriftsendring tar tid i vårt demokratiske byråkrati, mener vi at barn som har oppholdt seg tre år eller lenger i riket fra en gitt dato, bør innvilges amnesti. Disse barna har allerede ventet for lenge, og trenger ikke mer tid i frykt og usikkerhet.

For SV vil beskyttelsen av barn og voksne på flukt ha en helt sentral verdi, og det er ikke aktuelt å redusere disse verdiene i forhandlinger hverken om regjeringsmakt eller velgere.

U11. Felles ultimatum for asylbarna

Nr	U11	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Sør-Trøndelag SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	------------------

1

2 Omlag fem hundre barn og deres familier har bodd i Norge i mange år uten lovlig opphold og
3 lever i en situasjon preget av stor usikkerhet. Etter hvert som årene har gått har barna fått sterk
4 tilknytning til landet – mange har levd hele livet sitt her. Det er et stort folkelig engasjement
5 rundt enkeltskjebnene som disse barna representerer og det er nå helt nødvendig å skjære
6 gjennom og sørge for at disse barna får bli.

7 SV ønsker en rettferdig og human asyl- og innvandringspolitikk som tar mer hensyn til folk og
8 den situasjonen de er i. Flere partier har tydelig uttalt at dagens praksis er uholdbar. SV har stått
9 på for å kjempe for en løsning, men tiden er nå inne for å stille et klart ultimatum.

10 Sør-Trøndelag SV krever at SV sentralt tar kontakt med andre partier som deler våre holdninger,
11 i første rekke KrF og Venstre, med sikte på å stille et felles ultimatum til andre partier før
12 Stortingsvalget – dersom ikke regelverket tilpasses hensynet til disse barna er det uaktuelt å
13 sitte i eller støtte en regjering.

14 Med et felles ultimatum synliggjør vi for Arbeiderpartiet at en fortsatt rødgrønn regjering ikke er
15 aktuelt uten en ny politikk for asylbarna. De vil heller ikke ha andre steder å finne støtte til en
16 mindretallsregjering. Tilsvarende må KrF og Venstre synliggjøre kravene for Høyre. Saken for
17 asylbarna er nå så prekær at vi må sørge for at saken blir løst, uavhengig av valgutfall. For å
18 lykkes med dette, må SV, KrF og Venstre finne sammen i denne saken om et felles ultimatum før
19 valget

20

U12. Et bedre liv for tilreisende romfolk

Nr	U12	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Oslo SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	---------

2

3 Felles for mange av dem som nå setter seg i bevegelse for å få et bedre liv er at de har levd flere
4 generasjoner i systematisk fattigdom. Det er på tide at Europa bruker sin kraft og besluttsomhet
5 for å stoppe den systematiske diskriminering og trakassering som romfolket opplever i mange
6 land.

7 Fattigdom blant romfolket er svært alvorlig med konsekvenser som stor arbeidsledighet, lavt
8 utdanningsnivå og dårlig helse. Den enkelte kommune kan ikke alene løse dette
9 fattigdomsproblemet. Her er det nødvendig med bredt internasjonalt samarbeid samtidig som at
10 norske byer må ta sin del av ansvaret for dem som kommer til Norge.

11 Det er lett å forstå grunnene til at innbyggerne i våre byer blir frustrert av å se søppel og
12 avføring i våre parker. SV mener det er mangelen på praktisk politikk som er fortvilende, ikke
13 romfolk som strever med sin fattigdom.

14 SV foreslår at det opprettes sentre i de største norske byene for kontakt med romfolk etter
15 modell fra Helsinki. Dette vil gi tilreisende kontakt med myndigheter, helsetjenester,
16 arbeidsformidling av dagjobber, nettverksutvikling samt mulighet til å dusje og vaske klær.
17 Tiltak for romfolk bør driftes med hjelp av ressurspersoner med romfolk-bakgrunn for å sikre
18 treffsikkerhet. SV vil at kommunene skal samarbeide med frivillige organisasjoner slik at de kan
19 sikre tilstrekkelig kapasitet for midlertidig overnatting for sesongbostedsløse.

20 Tiltak bør være rettet mot, men ikke lages utelukkende, for tilreisende. De bør ha som mål å nå
21 alle dem som av ulike grunner bor på gata. Samtidig må tiltak for å hjelpe fastboende fattige også
22 gjelde tilreisende som for eksempel matutlevering og nødvendig helsehjelp.

23 Tiltak i Europa

24 De fleste tiggere i Oslo og andre byer er ikke "reisende", mange kommer fra spesifikke landsbyer
25 i Romania. Det er et alvorlig problem at mange har reist fra sine barn for å tigge. Barna som er
26 forlatt har ofte en svært vanskelig livssituasjon uten kontinuerlig omsorg og uten tilstrekkelig
27 skoletilbud. Gjør en ikke noe med dette, vil fattigdommen gå videre i arv.

28 SV mener at norske myndigheter bør bruke av midlene som gis i EØS-midler gjennom ordningen
29 Norway Grants til de land og landsbyene som tilreisende tiggerne kommer fra. Gjennom å legge
30 opp til utviklingsmuligheter lokalt, gjennom arbeidstiltak og utdanningsprogrammer, får
31 foreldrene muligheter til å komme i jobb og barna sikres skolegang. På denne måten kan det
32 legges opp til mer langsiktige strategier for å løse fattigdomsproblemet.

33 SV mener at den viktigste formen for hjelp er den som gis i romfolkets hjemland. Akutt fattigdom
34 er årsak til at foreldre reiser og at barn tas ut av skolen. EØS-midler bør derfor også kanaliseres
35 direkte til de aller fattigste som en form for barnetrygd. Utbetalingene skal betinge at barna går
36 på skolen på hjemstedet ut grunnskolen.

37

1 **Tiltak i Norge**

2

3 **Adgang til det formelle arbeidsmarkedet**

4 Det avgjørende for om hvorvidt romfolk lykkes i framtiden, er i hvilken grad de får adgang til det
5 ordinære arbeidsmarkedet. En arbeidsformidling for jobber for kortere perioder kan være en
6 god start.

7 **Adgang til gode og relevante kvalifiseringstiltak**

8 Mange tilreisende romfolk har hatt yrkeskarrierer tidligere. SV foreslår å utvikle
9 kartleggingsprøver slik at de skal kunne ha en mulighet for å få dokumentert hva slags
10 kompetanse de har med den hensikt å gjøre det mulig for dem å søke arbeid i Norge eller i
11 Europa forøvrig.

12 **Tilgang til et sted å bo**

13 For romfolk som blir boende over lengre tid, burde adgang til arbeid eller et
14 kvalifiseringsprogram gi mulighet til å bo i det ordinære boligmarkedet. For å hjelpe romfolk
15 som er her over kortere tid, bør kapasiteten for midlertidig overnatting økes.

16 **Tiltak for å bedre kvinners rettigheter**

17 Tilgang til prevensjon er av stor helsemessig betydning for kvinner mens de reiser og dette er
18 derfor en helsetjeneste som må tilbys i helsetilbud til bostedsløse. SV foreslår også å utvikle et
19 nettverk av kvinnelige ressurspersoner av romfolk-bakgrunn for å bedre utvikle hjelp til
20 selvhjelp.

21 **Tiltak for barn**

22 Barnevernsloven skal ikke gjelde relativt til etnisk bakgrunn, barn i romfolkfamilier skal ha
23 samme vern mot omsorgssvikt som barn i befolkningen ellers. SV støtter norske myndigheters
24 praksis der det er nulltoleranse for å la barn tigge.

25 **Tiltak for bekjempelse av kriminalitet**

26 Tilreisende som begår kriminelle handlinger, gjør stor skade for omdømmet til folkegruppen
27 som helhet i tillegg til det norske samfunnet. SV støtter overføring til straffegjennomføring i
28 hjemlandet for dømte EU-borgere.

29 Kriminalitet som rammer romfolk er utbredt. Svært få er klar over at det finnes lover mot etnisk
30 diskriminering og det er følgelig en sterk underrapportering av dette. Skal diskrimineringen
31 stoppe, må kontakten mellom romfolk og politi bedres. Romfolk må gjøres bedre kjent med sine
32 rettigheter som etnisk minoritet i Europa og at de har vern under europeiske lover.

33

1 **U13. Det er ikke for sent å snu - la barna bli!**

2

Nr	U13	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Marte Lajord Frøseth, Troms SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	--------------------------------------

3

4 **Svært mange har engasjert seg i situasjonen til de om lag 544 lengeværende asylbarna i**
5 **Norge. Barn som Yalda i Tromsø og Nathan i Bergen er norske barn som ikke kjenner et**
6 **annet liv enn det de har i Norge og lever daglig med trussel om deportasjon til et fremmed**
7 **land hengende over seg.**

8 Det er ikke riktig at disse barna skal sendes ut av landet til en framtid i et land de ikke kjenner og
9 som foreldrene har flyktet fra.

10 I uke åtte startet Nathan og foreldrenes sak i Oslo tingrett. I juni kommer Yaldas ankesak opp for
11 Borgarting lagmannsrett i Oslo. Troms SV tar avstand fra det faktum at norske barn må gå til sak
12 mot Staten for å få innvilget de rettighetene de har krav på i henhold til FNs barnekonvensjon.
13 Denne konvensjonen skal gjelde for alle barn over hele verden, og det er en skam at norsk
14 politikk utfordrer rettighetene nedfelt i barnekonvensjonen.

15 **Troms SV krever følgende:**

- 16 • Strakstiltak og en ny forskrift som klart slår fast at barns beste skal gå foran
17 innvandringspolitiske hensyn.
- 18 • At FNs Barnekonvensjon skal ha forrang i saker som omhandler barn i Norge – også
19 utlendingssaker.
- 20 • At de lengeværende barna får en ny behandling av sakene sine i UDI etter ny forskrift,
21 med vekt på deres tilknytning til Norge, og med advokatbistand.

22

23

24

25

26

27

1 **U14. Begrenset oppholdstillatelse til enslige mindreårige**
2 **mellom 16 og 18 år må opphøre!**

3

Nr	U14	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Østfold SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	------------

4

5 Regjeringen innførte i 2009 regelendringer i utlendingsforskriften som begrenset muligheten til
6 varig opphold for enslige, mindreårige asylsøkere som er mellom 16 og 18 år på
7 vedtakstidspunktet, og som ikke har et beskyttelsesbehov.

8 De nye reglene som ble innført går ut på at enslige, mindreårige asylsøkere som har fylt 16 år på
9 vedtakstidspunktet, kan gis begrenset oppholdstillatelse fram til fylte 18 år. Dersom den
10 mindreårige har krav på beskyttelse, eller av humanitære grunner bør få en tillatelse, gis
11 derimot en tillatelse som kan fornyes og som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

12 I perioden 2009-2012 har 30-40 personer årlig fått en slik tillatelse av UDI. Ungdom som etter
13 en tid på flukt endelig har kommet til Norge og i trygge omgivelser håper på oppholdstillatelse
14 som kan bringe dem over i en forutsigbar situasjon med trygge voksne rundt seg, skolegang og
15 hverdagsliv med jevnaldrende. Denne forutsigbarheten får ikke disse ungdommene, deres liv
16 blir satt på vent til den dagen de fyller 18 år og forventes å reise hjem frivillig. SV mener at en
17 slik type begrenset tillatelse ikke er til barnets beste. Vi mener disse ungdommene bør få
18 opphold på humanitært grunnlag. De bør bosettes i forsvarlige bo- og omsorgstilbud i kommunal
19 regi på lik linje med andre enslige mindreårige og få nødvendig forutsigbarhet og
20 utviklingsmuligheter som andre enslige mindreårige flyktninger.

21

22

23

24

1 **U15. Det er våre barn!**

2

3

Nr	U15	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Østfold SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	------------

3

4 SV er bekymret for asylbarnas skjebne etter høyesterettsdommen som sier at UNEs strenge
5 praksis er lovlig. Demonstrasjonene den siste tiden har vist at dommen ikke er i tråd med
6 rettferdighetsfølelsen til folk flest. Måten dagens regelverk blir praktisert på er i strid med FNs
7 barnekonvensjon som er overordnet norsk lovverk. SV må gjøre en enda større innsats for at
8 asylbarna skal få den rettigheten de har krav på: å begynne et liv som norske borgere. Vi kan
9 ikke akseptere et kompromiss i denne saken. SV krever at det lages et regelverk som setter
10 barnets beste framfor innvandringspolitiske hensyn.

11

12

U16. La asylborna bli!

Nr	U16	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Hordaland SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	--------------

Ved årsskiftet var det 619 asylborn med endeleg avslag som hadde budd i Noreg i meir enn tre år. I tillegg hadde 149 einslege mindreårige mellom 15 og 18 år mellombels opphald i påvente av at dei fyller 18 år. SV krev at alle born og unge som har vore i Noreg i meir enn tre år skal få bli. Vi krev slutt på ordninga med mellombels opphald for einslege mindreårige, og vi krev at dei einslege mindreårige må overførast til barnevernet si omsorg. Vi krev at Justisdepartementet syter for å få granska forholda for dei borna/unge som budde ved det no nedlagde mottaket for einslege mindreårige i Salhus. Margreth Olin sin film «De andre» dokumenterte tilhøve som må vera i strid med norsk lov m.a. når det galdt medisinsk behandling for fleire av bebuarane.

SV har vore med i ein langvarig strid for ein human asylpolitikk. Kampen for asylborn og – unge har vi fronta saman med heile partiet i heile dette tusenåret. I både 2004 og 2007 vart det gjort vedtak i Stortinget som tettpå innebar amnesti for born/unge som hadde venta meir enn tre år og deira føresette. Både i 2004 og 2007 uttala Stortinget at det for framtida skulle sikrast ei behandling av asylsøknader slik at det ikkje skulle hopa seg opp med lengeventande born utan avklåring. Dette har ikkje skjedd. Sommaren 2012 vart det pårekna at 450 born med føresette hadde venta i tre år og meir. Nathan i Ytre Arna er eitt av desse borna.

I 2012 vart stortingsmeldinga «Barn på flukt» behandla i Stortinget. SV fekk gjennomslag for humanisering av praksis for asylborn. Også AP og SP vedgjekk at praksis sidan 2007-forskrifta hadde vorte for streng – og at praksis såleis skulle tilbakeførast til å vera i tråd med 2007-forskrifta. Stortinget vedtok m.a. at det heretter skal vera barnefagleg kompetanse i alle ledd av utlendingeforvaltninga, at born skal høyrast på ein annan måte enn før, og at dei lengeventande som søker om det, skal få sakene sine behandla på nytt. Før sommaren 2013 skal praksis etter behandlinga av meldinga evaluerast. Trass i dei humaniseringane SV oppnådde, har det heile tida vore strid om i kor stor mon utlendingeforvaltninga ville etterleva dette etterarbeidet av Utlendingelova. Høgsterett i plenum behandla før jul to einskildsaker med born. Fleirtalet si avgjerd styrkte ikkje Barnekonvensjonen sin status i asylretten, men årsmøtet merkar seg at Høgsterett var delt - og at Høgsterettsjustitiarius sjølv var med i mindretalet som ville gjera om sakene.

Før eitt år sidan reiste grunnplanskrefter og organisasjonar i stor breidde krav om at asylborn som hadde vore meir enn tre år i landet, må få bli. Menneskerettsorganisasjonar, kyrkja og store delar av fagrørsla var med på laget. Striden gjekk også i Arbeidarpartiet. No reiser det seg atter ei folkerørsla for asylborna. AUF har teke klårt stilling. I den landsomfattande markeringa for asylborna i januar gav både Arbeidarpartiet, Senterpartiet og LO lokalt sin tilslutnad.

SV oppmodar no Landsorganisasjonen i Noreg om å ta standpunkt for asylborna. Vi ber Utdanningsforbundet om å auka presset og få med seg heile UNIO for asylborna. Vi ber Den norske kyrkja om å leggja eit endå sterkare press på Arbeidarpartiet nasjonalt. AUF, som frontar asylborna lokalt og nasjonalt, står overfor si kanskje største politiske oppgåve nokosinne. For det er AP som sit med nøkkelen til ein rettvis, human politikk overfor asylborna og dei einslege mindreårige.

1 I Soria Moria II tapte SV kampen om ein human asylpolitikk. Asylpolitikken særleg overfor
2 asylborna og einslege mindreårige er ein skamlett i det raud-grøne regjeringsprosjektet.
3 Asylborna og dei einslege mindreårige er i asylpolitikken det Lofoten og Vesterålen er i kampen
4 for miljø og klima. SV kompromissar ikkje med menneskeverdet. SV krev at Barnekonvensjonen
5 må etterlevast i asylpolitikken og at dei lengeventande asylborna og einslege mindreårige må få
6 bli – no!

7

1 **U17. Norge trenger en bedre innvandringspolitikk**

2

Nr	U17	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Styret i Stavanger SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	-----------------------

3

4 Norge har hatt innvandringsstopp siden 1975. Det har vært stor arbeidsinnvandring fra EU-land
5 i de senere årene, særlig fra 2006 og framover. For en liten del av verden har det blitt lett å
6 bosette seg i Norge dersom man greier å skaffe seg arbeid. For mennesker fra resten av verden
7 er det så godt som umulig å innvandre til Norge.

8 Den norske asylpolitikken er i utgangspunktet god. Mennesker som trenger beskyttelse fordi de
9 blir politisk forfulgt, kan få beskyttelse i Norge. Mennesker som forfølges av økonomisk
10 vanstyre, arbeidsledighet og elendige sosiale forhold har derimot ingen muligheter i Norge hvis
11 de kommer fra feil del av verden. SV mener at også disse menneskene fortjener en sjanse til et
12 nytt liv – i Norge.

13 SV ønsker å endre innvandringspolitikken ved å åpne for innvandringskvoter for alle land. Dette
14 vil gjøre det mulig å få til arbeidsinnvandring fra land utenfor EU. Norge trenger arbeidskraft,
15 mennesker utenfor Europa trenger trygge og forutsigbare levevilkår.

16

U18. Nok er nok – det haster for asylbarna!

Nr	U18	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Rogaland SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	-------------

SV arbeider for en mer human og rettferdig asylpolitikk. Vi arbeider for at barns beste ikke overkjøres av innvandringsregulerende hensyn. Vi vil ha en asylpolitikk som legger FN's anbefalinger til grunn. Sandnes SV mener at hvis det ikke er mulig å innvilge opphold til barn på asylmottak innenfor dagens regelverk, må vi gjøre noe med regelverket snarest.

Barn på mottak har fått livet satt på vent hele barndommen. Våre naboland har en bedre praksis når det gjelder behandling av barn på asylmottak, så vi må se til de andre skandinaviske landene og lære av dem. Dersom noe skal tas særlig hensyn til i behandlingen, mener vi at det må være barnets beste og tilknytningen til landet. Så kan de vurdere om innvandringsregulerende hensyn må tas, men det skal ikke veie tyngst.

Videre mener vi at det ikke må være mulig for en enkelt person å avgjøre en sak, slik vi registrerer skjer i dag. Også her må vi se til de andre skandinaviske landene som har en høyere rettssikkerhet når de behandler asylsaker. Der har de personlig frammøte for klageorganet. Da blir det tydelig at det dreier seg om personer, noe som kan være lett å glemme hvis du kan gjøre et vedtak uten å se menneskene det handler om. Det er og viktig at relevant dokumentasjon blir etterprøvd, slik som for eksempel medisinsk dokumentasjon.

Sandnes SV mener at utviklingen av asylpolitikken i en mer restriktiv retning må stoppes. Stortinget mente at Stortingsmelding 27 skulle føre til bedre behandling av sakene til våre barn på asylmottak. Det kan se ut som dette ikke blir fulgt opp. Vi vet og at en regjering med H og FrP ønsker innstramminger i asylpolitikken. Sandnes SV mener at dersom det er den minste sjanse for at høyresiden kan bruke dagens regelverk til å gjennomføre innstramming i asylpolitikken er vi nødt for å gjøre presiseringer, slik at det ikke blir mulig uten ny politisk behandling.

SV har fått gjennomslag for positive endringer flere ganger. I 2004 fikk vi Stortinget med på amnesti for barn som hadde vært her lenger enn tre år, og 102 barn og deres familier fikk opphold. I 2007 fikk vi endret utlendingsforskriften slik at det skulle legges særlig vekt på barnets tilknytning til Norge i saker som gjelder lengeværende barn. I månedene etter vedtaket fikk om lag 1.000 barn opphold. Og i 2009 fikk MUF-erne (en gruppe kurdere fra Nord-Irak) avklaring. De hadde bodd i Norge i opptil ti år med midlertidig oppholdstillatelse. Tilværelsen som kasteball mellom skiftende regjeringer, forskrifter og forordninger tok slutt da SV fikk gjennomslag for at disse skulle få fast oppholdstillatelse i Norge.

Det viser at det er mulig å gjøre noe. Nå må vi gjøre noe for barna som har vokst opp på asylmottak. Det haster. Nok er nok!

U19. Fortsatt fokus på asylbarn

Nr	U19	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Etnisk likestillingsutvalg
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	----------------------------

Etnisk likestillingsutvalg i SV (ELU) vil stoppe utsendelse av barn som er vokst opp i Norge. Vi mener at barns tilknytning til riket må vektlegges mer enn i dag, at barnekonvensjonen må gis klageadgang på i Norge og at rettsikkerheten til enslige mindreårige asylsøkere må bedres også ved at barn i større grad blir hørt.

SV har kjempet for asylbarns rettsikkerhet under arbeidet med stortingsmeldingen Barn på flukt. Meldingen er et steg i retning av en mer rettferdig asylpolitikk, men Høyesteretts dom viser at uten regelendringer kan UNE fortsette med å sette innvandringspolitiske hensyn foran barnets beste.

Stortingsmeldinga om barn på flukt understreker at hensynet til barns beste er et grunnleggende hensyn når opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn skal vurderes. I meldinga presiserer regjeringa at innvandringsregulerende hensyn har blitt tillagt for mye vekt i en del saker, og at ulovlig opphold bør tillegges mindre vekt når man vurderer barns beste opp mot innvandringsregulerende hensyn. Denne presiseringa er en seier for SV. Vi har lenge kjempet for at hensynet til barns beste skal tillegges større vekt og vært bekymret over at Utlendingsnemndas (UNEs) praksis har brutt med dette prinsippet. Nå har regjeringa slått fast at UNEs praksis har brutt med Stortingets intensjon i en del saker.

I forhandlingene om fortsatt rød-grønn regjering etter valget i 2013 må det være en prioritert oppgave for SV å sørge for at asylbarnas rettigheter blir bedre i varetatt enn i dag

U20. Aust-Agder SV krev human og føreseieleg asylpolitikk for barn og familiar

Nr	U20	Tema	Innvandring, asyl og inkludering	Forslagsstiller	Aust-Agder SV
----	-----	------	----------------------------------	-----------------	---------------

Årsmøtet i Aust-Agder SV meiner det allereie er grundig nok dokumentert at UDI/UNEs praksis ikkje er vesentleg endra, men at innvandringspolitiske restriksjonar framleis blir brukt til å overkøyre både barns og familiars beste og at vi dermed ikkje har ein så rettvis og human norsk asylpolitikk som SV ønskjar. Det er ingen grunn til å vente lenger, og derfor krev vi at regjeringa snarast gjennomfører vurderinga som er lova av UDI/UNEs praksis.

Asylbarn er barn vi alle har medansvar for, akkurat som vi tar for norske barn, noko som tydeleg blir vist gjennom den breie støtta som asylbarna og familiare deira får frå lokalsamfunna der dei har budd og levd i ei årrekke. På same måte blir det også vist betydeleg støtte i lokalmiljø til familiar som blir splitta og ikkje får bu saman i Norge, pga at norsk innvandingsmyndigheit i einskildsaker tolkar krav og kriterier urimeleg og urettvist, bl.a. når det gjeld krav til forsørgarinntekt for familien.

SV meiner regelverket må endrast og at Norge skal føre ein human og rettvis asyl- og innvandringspolitikk som gjer at vi

- tar omsyn til barns beste framfor innvandringspolitiske omsyn

- tar menneskelege omsyn og stiller rettvis krav som er mogleg å føreseie for familiar som treng å bu samla i Norge for å unngå at dei blir tvinga til å bu splitta i ulike land

1 **Del 3. Helse**

2

- 3 • U21. Gratis tannlege for alle (Oslo SV)
- 4 • U22. Full helsesystemdekning til barn og unge (Rogaland SV)
- 5 • U23. Nei til rusomsorg på anbud! Leve Phoenix Haga! (Østfold SV)
- 6 • U24. Faglighet, frihet og forebygging – SVs styringsreform i for sykehusene
- 7 (Sentralstyret)
- 8 • U25. Null-visjon for sjølv mord. Det handlar om å førebyggje. (Hordaland SV)
- 9 • U26. Legemiddelfrie behandlingstilbud (Nord-Trøndelag SV)
- 10 • U27. Sykestuedrift i Nord-Troms (Vegar Hoel, Pål S. Mathisen)
- 11 • U28. Sykestuedrift faller utenfor (Troms SV)
- 12 • U29. Ingen innstramming av abortloven! (flere forslagsstillere)
- 13 • U30. Uten tittel (flere forslagsstillere)

14

15

1 U21. Gratis tannlege for alle

2

Nr	U21	Tema	Helse	Forslagsstiller	Oslo SV
----	-----	------	-------	-----------------	---------

3

4 Tannhelse er i all hovedsak overlatt til den enkeltes lommebok. Det er dyrt. Selv den enkleste
5 tannbehandling koster det mangedobbelte av det vi må betale i egenandel for et fastlegebesøk.
6 Trenger du ei krone på ei tann, løper tusenlappene fort. Hvis du mister tenner og trenger
7 implantater, koster det titusener per tann.

8 Flere og flere velger å reise til lavkostland for å få utført tannbehandling. Men blant unge
9 under 30 år velger fire av ti å droppe tannlegen helt. I befolkningen som helhet må vi regne med
10 at flere hundre tusen ikke får den tannbehandlingen de har behov for, fordi det er for kostbart.
11 Og det er selvsagt de med dårligst økonomi som rammes. Tannhelse er klassepolitikk.

12 Oslo SV vil ha en tannhelsereform som innebærer at tannhelse skal dekkes av fellesskapet slik
13 andre viktige helsetjenester. Regjeringen må ta initiativ til en opptrappingsplan som ender med
14 at all nødvendig tannhelsehjelp er dekket av folketrygden på samme måte som andre
15 helsetjenester.

16 Pengene til en tannhelsereform finnes. Det er bare et spørsmål om prioritering og omfordeling.

17

U22. Full helsesystemdekning til barn og unge

Nr	U22	Tema	Helse	Forslagsstiller	Rogaland SV
----	-----	------	-------	-----------------	-------------

Psykiske vanskar og åtferdsproblem er eit stort helseproblem blant barn og unge. Vi veit at psykiske vanskar og åtferdsproblem heng saman med fråfall i vidaregåande skole. Behovet for førebyggjande tiltak er stort. Eit viktig tiltak er skolehelsetenesta, som er ei unik teneste for å sikre helsa til barn og ungdom. Per i dag manglar Noreg 900 helsesystre for å oppfylle nasjonal minstenorm for skole – og helsestasjonsteneste. Det er viktig at mange av dei nyrekrutterte skal vera menn. Dette i omsyn til gutane og våre nye landsmenn.

Den klokaste helsepolitikken er å hjelpe barna der dei er, nemleg på skolen. Vi vil ha helsesystre tilgjengeleg kvar skoledag, dette krevjer minst 1500 fleire helsesystre.

Utdanningsåret 2010/2011 var det 2516 søkarar til 330 plassar i helsesystemutdanninga nasjonalt. Ved UiS kjempa 350 søkarar om 25 studie plassar. Utdanningskapasiteten må aukas.

I tillegg må det vere stillingar til dei nyutdanna, 40 % av helsesystre i dag arbeidar ikkje i skole – og helsestasjonstenesta.

Å hjelpe barn og unge til ei god psykisk helse og til å fullføre skolegangen er eit gode ikkje berre for den enkelte, men òg for samfunnet.

U23. Nei til rusomsorg på anbud! Leve Phoenix Haga!

Nr	U23	Tema	Helse	Forslagsstiller	Østfold SV
----	-----	------	-------	-----------------	------------

SV vil arbeide for at rusomsorg og behandlingsplasser innen rus ikke skal legges ut på anbud. Vi har i den siste tiden sett hvordan en behandlingssinstitusjon med svært gode resultater, Phoenix Haga i Eidsberg i Østfold, tapte en anbudsrunder.

Phoenix Haga har bygget opp et helt fagmiljø med fokus på terapi fremfor medikamenter, familiararbeid og langt ettervern. De har arbeidet med tunge rusmisbrukere i 22 år og kan vise til at 67,2 % fortsatt er rusfrie etter 5 år. De har vist hva som fungerer, vi må gjøre mer av det som fungerer, og det betyr flere langtidsplasser. Det tar tid å bli rusfri og vi må gi rusmisbrukerne den tiden de trenger til å bygge opp et helt liv på nytt.

Etter at Phoenix Haga tapte anbudsrunder har tidligere og nåværende beboere, ansatte, pårørende og andre støttespillere kjempet for at de skal få bestå. Et samlet politisk miljø mener de må bestå. De politiske signalene er klare og tydelige for fortsatt videre drift på Haga.

Likevel er vi i den situasjonen at byråkratene i Helse Sørøst ikke klarer eller ønsker å finne en løsning. SV mener politikerne må ta igjen styringen av rusomsorgen, dette kan ikke overlates til helseforetakene, helsebyråkratene og et anbudssystem som setter profitt foran mennesker. SV ønsker ikke at markedsliberalismen skal styre rusomsorgen i Norge.

1 U24. Faglighet, frihet og forebygging – SVs styringsreform i 2 for sykehusene 3

Nr	U24	Tema	Helse	Forslagsstiller	Sentralstyret
----	-----	------	-------	-----------------	---------------

4
5 Det skjer mye bra i norsk helsevesen. Ukentlig går det 135 000 engasjerte og dyktige mennesker
6 på jobb på sykehusene for å gjøre mennesker i Norge friske. Den teknologiske utviklingen
7 utvider rammene både for hva vi kan behandles for, og den reduserer tiden det tar å behandle.
8 Nordmenn blir stadig friskere, og norske sykehus er blant verdens beste.

9 Samtidig er det fire store utfordringer med dagens måte sykehusene er organisert og drevet på:

- 10 • Selv om ventetidene går ned er køene i helsevesenet fortsatt for lange.
- 11 Hovedutfordringen er å gi alle pasienter riktig behandling til riktig tid.
- 12 • Det er for stor avstand fra folk til makta i Helse-Norge, og for lite direkte politisk styring.
- 13 • Det er for mye bruk av markedsmekanismer i finansieringen av sykehusene, noe som
- 14 fører til unødvendig byråkrati og fare for feil prioriteringer.
- 15 • Helsevesenet er for hierarkisk organisert, og de ansatte har for liten innflytelse over
- 16 organiseringen av tjenestene de skal gi befolkningen.

17
18 Ingenting av dette løses med mer privatisering og mer stykkprisfinansiering, slik høyresida i
19 norsk politikk vil. Problemene løses heller ikke gjennom å bevare sykehusorganiseringen slik
20 den er i dag. Vi trenger derfor en ny måte å organisere sykehusene på,
21 hvor *faglighet, frihet og forebygging* naturlig løftes fram som styrende verdier.

22 **Faglighet:** Sykehusets ansatte må få bruke sin kompetanse på pasienter, ikke på rapportering.
23 Det skal være det faglige, ikke prislappen på diagnosen som skal være styrende for vurderingene
24 og prioriteringene. Det må bli mer samarbeid mellom ulike kompetansemiljøer om forskning,
25 innovasjon og utprøving av ny teknologi. Kortsiktige anbudsprosesser som raserer viktige
26 fagmiljøer i ideelle organisasjoner, må erstattes med langsiktige avtaler. Ingen private aktører
27 må kunne etablere helsetilbud uten godkjenning fra det offentlige.

28 **Frihet:** De ansatte må gis tid og frihet til å gjøre en god jobb i møte med hver enkelt pasient.
29 Sykehusansatte må få frihet fra unødig rapportering, slik at de ansatte bruker tiden på
30 behandling, ikke byråkrati. Rapporteringskravene må reduseres. Samtidig må de ansatte sikres
31 muligheten til å drive utvikling og innovasjon på eget arbeidssted, gjennom et nasjonalt
32 innovasjonsprogram. Sykehusene skal styres politisk i stort, gjennom en *nasjonal helseplan* - en
33 fireårig nasjonal helseplan, etter modell av Nasjonal Transportplan (se under).

34 **Forebygging:** I dag får sykehusene mer penger jo raskere og jo oftere de opererer folk. SV vil
35 finansiere sykehusene gjennom rammefinansiering, men med rom for å finne løsninger som
36 belønner regionene for å tenke mer forebygging. Aktivitetsbasert finansiering på den enkelte
37 avdeling og det enkelte sykehus må ikke finne sted. Vi vil ha raskere diagnostisering ved alvorlig
38 sykdom.

39 **Ny modell: En demokratisering av helsesektoren**

- 1 En ny sykehusmodell skal bestå av følgende elementer:
- 2 1. *Helseforetaksloven erstattes av en forvaltningslov*: Organiseringen av sykehusene endres ved
3 at helseforetaksloven erstattes med en forvaltningslov, som gjør helseforetakene om til
4 helseforvaltninger. Helseforvaltningene skal knyttes tettere opp mot det politiske systemet.
  - 5 2. *Nasjonal Helseplan*: Sykehusene skal styres gjennom en fireårig Nasjonal Helseplan, etter
6 modell av Nasjonal Transportplan, som vedtas av Stortinget etter forslag fra regjeringen.
7 Nasjonal Helseplan skal legge de store linjene for oppgaver og prioriteringer, samordning og
8 arbeidsdeling, i og mellom de enkelte sykehusene i Norge. Nasjonal Helseplan kan legge føringer
9 for opprettelser og nedleggelse av enkeltsykehus og større avdelinger.
  - 10 3. *Eierskap, drift og finansiering*: Sykehusene i Norge skal være statlig eide og statlig finansierte.
11 Statlig styring av sykehusene skjer gjennom Nasjonal Helseplan.
  - 12 4. *Færre nivåer*: I dag er helse-Norge organisert i tre nivåer: Helse- og omsorgsdepartementet,
13 fire regionale helseforetak (RHF) og 20 ulike helseforetak (HF) med underliggende
14 enkeltinstitusjoner (enkeltsykehus, akuttmottak, DPS, rusinstitusjoner osv.) SV vil redusere
15 antall nivåer til to, og organisere sykehusene gjennom Helse- og omsorgsdepartementet og
16 underliggende Helseregioner (HR).
  - 17 5. *Regionale helsestyrene*: Hver HR skal ha et *regionalt helsestyre*. Det er det regionale helsestyret
18 i den enkelte helseregionen som gjør endelig vedtak om hvordan Nasjonal Helseplan skal følges
19 opp i regionen. Regjeringen oppnevner et flertall av styremedlemmene som skal være personer
20 med helsefaglig kompetanse. Dagens praksis med medlemmer fra næringslivet og politikere
21 med en fortid i lokalpolitikken avvikles. I tillegg består helsestyrene av brukerrepresentanter og
22 ansattrepresentanter.
  - 23 6. *Opprette regionale helseråd*: For å styrke lokaldemokratiet og folks mulighet til å påvirke
24 helsepolitikken lokalt skal det opprettes et regionalt helseråd i hver helseregion. Medlemmene i
25 de regionale helserådene velges blant medlemmene av fylkestinget/ene i helseregionen. Et slikt
26 regionalt helseråd har to oppgaver, begge rådgivende: a) *Konkretisere og*
27 *foreslå årlige sykehusplaner* for helseregionen, innenfor rammene av Nasjonale Helseplan og
28 Stortingets vedtatte budsjetter, med signal om hvilke prioriteringer og utvikling de ønsker b)
29 Foreslå medlemmer med helsefaglig kompetanse til de regionale helsestyrene.
  - 30 7. *Avvikle aktivitetsbasert finansiering*: Aktivitetsbasert finansiering bør i sin nåværende form
31 avvikles. SV er åpen for at det åpnes for å belønne helseregioner eller sykehus etter bedre og
32 mer kvalitative mål, og med mindre innslag enn i dag. Det bør blant annet være rom for å
33 belønne de regionene som finner løsninger som bidrar til økt forebygging, eller som øker
34 befolkningens helse.
  - 35 8. *Redusere rapporteringskravene*: SV vil redusere den samlede mengden rapporteringskrav i
36 helsevesenet, til fordel for økt faglig frihet
- 37 Sykehusene i Norge skal drives etter forvaltningsmessige, ikke forretningsmessige prinsipper.
38 Når sykehusene blir forvaltningsenheter følger regnskapsprinsippene av dette. Det skal
39 vurderes å bruke mer nasjonal koordinering av innkjøp til det enkelte sykehus, slik at tid og
40 penger frigjøres. Det skal inngås et felles nordisk samarbeid mellom sykehus, om behandling av
41 spesielt krevende diagnoser og/eller dyrt medisinsk teknisk utstyr. Kortsiktig anbudspraksis

1 overfor ideelle helseinstitusjoner skal erstattes med langsiktige avtaler som sikrer de ideelle
2 organisasjonene robuste fagmiljøer.

3

4 **Dissens, Signe Ann Jørgensen og Bjørn Kjensli:**

5 Teksten fra og med «En ny modell» erstattes med følgende tekst

6 **Forbedret foretaksmodell**

7 En ren konsernorganisering kan gi bedre kontroll og klarere ansvarsforhold enn i dag, og kan
8 være en forbedring av dagens helseforetaksorganisering. Formålet er, i tillegg til bedre kontroll,
9 å gi nasjonale og lokale folkevalgte organer større innflytelse på styringsdokumentene til
10 helseforetakene. Styringsdokumentene som helseforetakene tar imot i dag i dag er sterkt preget
11 av departementstenking, og lite preget av stortingsstyring.

12 **Sentrale elementer i en slik modell:**

13 Sykehusene skal styres gjennom en fireårig Nasjonal Helseplan, etter modell av Nasjonal
14 Transportplan, som vedtas av Stortinget etter forslag fra regjeringen. Nasjonal Helseplan skal
15 legge de store linjene for oppgaver og prioriteringer, samordning og arbeidsdeling, i og mellom
16 de enkelte sykehusene i Norge. Nasjonal Helseplan kan legge føringer for opprettelser og
17 nedleggelse av enkeltsykehus og større avdelinger.

18 Et utvidet representativt RHF-styre, som har totalansvar for strategiske vedtak og et overordnet
19 ansvar for driften

20 Administrative små driftsstyrer for hvert sykehus, gjerne med brukerrepresentasjon på omgang
21 mellom organisasjoner

22 Alle styremedlemmene i RHF-styret blir nominert av og blant fylkestinget sine medlemmer og
23 utpekt av Helse- og omsorgsministeren.

24 Stortinget sender en årlig melding til RHF-styrene, med signal om hvilken utvikling og
25 prioriteringer de ønsker.

26 Fylkestingene sender en årlig melding til styrene i sykehusene, med signal om hvilken utvikling
27 og prioriteringer de ønsker.

28 Stortinget vedtar helseplaner som er førende for fagstatsråden, og som er knyttet opp mot
29 statsbudsjettet for å sikre styringsevne.

30

31

32

33

1 U25. Null-visjon for sjølv mord. Det handlar om å førebyggje.

2

Nr	U25	Tema	Helse	Forslagsstiller	Hordaland SV
----	-----	------	-------	-----------------	--------------

3

4 Eit stort samfunnsproblem.

5 Kwart år tek vel 550 nordmenn livet sitt. Dei fleste er menn. Tusenvis av pårørande rammast
6 hardt. Mellom 6000 og 8000 personar er årleg i kontakt med helsevesenet etter
7 sjølv mordsforsøk.

8 På verdsbasis skjer det i følgje Verdens Helseorganisasjon rundt ein million sjølv mord årleg. Det
9 er fleire som dør av sjølv mord enn i krig, vold og kriminalitet til saman. Det er og fleire som dør
10 av sjølv mord enn i trafikkulukker. I tillegg er det mange "skjulte" dødsfall grunna sjølv mord
11 mellom anna i trafikken og i rusrelaterte dødsfall.

12 I 2002 ble "0-visjonen" innført som eit overordna grunnlag for trafikksikringsarbeidet i Noreg.
13 Målet var at ingen skal bli drepen eller varig skadd i trafikken. Vi ønskjer ein slik 0 - visjon for
14 sjølv mord.

15

16 Det bør arbeidast for å innføre ein "Null-visjon" for dødsfall ved sjølv mord.

17 Det er naudsynt å ta fleire midlar i bruk for og senka sjølv mordstala slik tala for trafikkdød har
18 blitt senka dei siste åra.

19 Eit tiltak må vera å hindre tilgjenge til metodar for å utføre sjølv mord. Hindring eller avgrensing
20 av suicidmidlar kan vera avgjerande faktorar som har effekt mot sjølv mord då mange sjølv mord
21 skjer i affekt eller er impulsive handlingar.

22 Det må elles til ein systematisk innsats på mange felt: slik som oppvekstvilkår for born og unge,
23 effektiv handsaming av psykiske lidingar, ein god rusmiddelpolitikk og kontroll av
24 risikofaktorar.

25 Spreiing av informasjon om sjølv mord og ei bevisstgjering av folk generelt er avgjerande for om
26 ein skal lukkast i denne kampen.

27 Kostnad som argument når ein vurderer denne type tiltak er liten i høve til dei store
28 samfunnsmessige og menneskjelege kostnadane.

29

1 U26. Legemiddelfrie behandlingstilbud

2

Nr	U26	Tema	Helse	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV.
----	-----	------	-------	-----------------	--------------------

3

4 Mange av de som ønsker legemiddelfri behandling, står i dag uten tilgjengelige døgntilbud i
5 psykisk helsevern. Brukerorganisasjonene Mental Helse, Hvite Ørn, Landsforeningen for
6 Pårørende innen Psykisk helse, Aurora og We Shall Overcome står samlet bak et krav at det må
7 opprettes legemiddelfrie enheter i alle landets helseforetak.

8 Legemiddelfrie behandlingsforløp handler om valgfrihet. Ikke om å være for eller i mot
9 medisiner. Det handler om muligheten til å velge den behandlingen du selv har tro på og ønsker.
10 Behandlingskulturer for legemiddelfri behandling må videreutvikles, slik at
11 kunnskapsutviklingen innenfor fagfeltet styrkes.

12 SV mener at det må etableres legemiddelfrie behandlingssenheter som et reelt og etablert valg
13 tilgjengelig for mennesker i krise, hvor grunnbehandlingen er å få et trygt sted å være, en seng å
14 sove i, regelmessige måltider, mennesker å snakke med, og et godt terapitilbud.

15

16

U28. Sykestuedrift faller utenfor

Nr	U28	Tema	Helse	Forslagsstiller	Troms SV
----	-----	------	-------	-----------------	----------

I Nord-Troms har det vært sykestuedrift i snart 100 år. Kommunene i Nord-Troms og Finnmark har lang tradisjon for å drifte sykestuer. Sykestuene har en naturlig plass i den kommunale helse- og omsorgstjenesten i distriktene, der det er lang vei til sykehus.

Sykestuene har vært en suksess. De gir færre sykehusdøgn, da de tar hjem pasientene før andre og reduserer antall innleggelser på sykehus. Utskrivningsklare pasienter blir tatt i mot fra dag én og blir ikke liggende på sykehus og tar opp plassen til andre pasienter som trenger behandling i spesialisthelsetjenesten. På sykestuene får pasientene den nødvendige behandling etter sykehusoppholdet. Sykestuene sørger videre for god kompetanseoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten.

Sykestuen i Nord-Troms burde passet som hånd i hanske med samhandlingsreformen, men det motsatte skjer. Når helseforetaket og kommunene gjør seg klar for samhandling tvinger økonomien dem til først og fremst å satse på de lovpålagte tiltakene. Da blir de samfunnsøkonomiske gode tiltakene tapere – slik som sykestua i Nord-Troms.

Sykestua i Nord-Troms illustrerer slik en stor svakhet med helsetjenestene, hvor strømlinjeforming og økonomiske stramme modeller blir viktigere enn hva det hele egentlig handler om: Å gi gode helsetjenester til folk, uansett hvor de bor.

I et langstrakt land som Norge finnes ikke én måte å organisere helsetjenestene. Det må være rom for variasjoner. Systemene skal ikke stå i veien for fornuftige løsninger.

SV krever derfor at sykestuedriften i Nord-Troms videreføres.

1 U27. Sykestuedrift i Nord-Troms

2

Nr	U27	Tema	Helse	Forslagsstiller	Vegar Hoel Pål S Mathisen
----	-----	------	-------	-----------------	---------------------------------

3

4 I Nord Troms har det vært sykestuedrift i snart 100 år. Kommunene i Nord-Troms og Finnmark
5 har lang tradisjon for å drifte sykestuer. Sykestuene har en naturlig plass i den kommunale
6 helse- og omsorgstjenesten i distriktene.

7 Finansieringa av sykestuene har ikke bestandig vært like lett å få på plass. De lokale sykestuene
8 gir beviselig færre sykehusdøgn, da de tar hjem pasientene før andre og reduserer antall
9 innleggelser på sykehus. Sykestuene sørger for god kompetanseoverføring fra
10 spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten.

11 Målsettingen med samhandlingsreformen kan lettere nås ved å opprettholde de lokale
12 sykestuesengene. Utskrivningsklare pasienter blir tatt i mot fra dag én og blir ikke liggende på
13 sykehus og tar opp plassen til andre pasienter som trenger behandling i spesialisthelsetjenesten.
14 På sykestuene får pasientene den nødvendige behandling etter sykehusoppholdet.

15 De grunnleggende positive elementene i en nasjonal reform om samhandling må ikke få som
16 konsekvens at det finansielle grunnlaget for sykestuene i Nord-Troms svekkes.

17 Samhandlingsreformens betoning av større ansvar for kommunene tilsier at vi ikke skal få et
18 dårligere økonomisk grunnlag for å drive sykestuer enn før. Økonomien tvinger kommunene til
19 først og fremst å satse på de lovpålagte tiltakene, og da kan de samfunnsøkonomiske gode
20 tiltakene bli tapere. I Finnmark er sykestuene sikret finansiering av dagens sykestuestruktur
21 fram til 2016 gjennom en samfinansiering mellom Helse

22 Finnmark HF, Helse Nord og Helse og omsorgsdepartementet.

23 Troms SV krever finansiering av sykestuesengene i Nord-Troms etter samme ordning som
24 sykestuene i Finnmark. Nord-Troms har vært en del av samme ordning som Finnmark, og vi har
25 historisk og i nåtid hatt de samme utfordringene som Finnmark.

26 Vedtatt av Troms SVs årsmøte 24. februar 2013.

27

1 U28. Sykestuedrift faller utenfor

2

Nr	U28	Tema	Helse	Forslagsstiller	Troms SV
----	-----	------	-------	-----------------	----------

3

4 I Nord-Troms har det vært sykestuedrift i snart 100 år. Kommunene i Nord-Troms og Finnmark
5 har lang tradisjon for å drifte sykestuer. Sykestuene har en naturlig plass i den kommunale
6 helse- og omsorgstjenesten i distriktene, der det er lang vei til sykehus.

7 Sykestuene har vært en suksess. De gir færre sykehusdøgn, da de tar hjem pasientene før andre
8 og reduserer antall innleggelser på sykehus. Utskrivningsklare pasienter blir tatt i mot fra dag én
9 og blir ikke liggende på sykehus og tar opp plassen til andre pasienter som trenger behandling i
10 spesialisthelsetjenesten. På sykestuene får pasientene den nødvendige behandling etter
11 sykehusoppholdet. Sykestuene sørger videre for god kompetanseoverføring fra
12 spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten.

13 Sykestuen i Nord-Troms burde passet som hånd i hanske med samhandlingsreformen, men det
14 motsatte skjer. Når helseforetaket og kommunene gjør seg klar for samhandling tvinger
15 økonomien dem til først og fremst å satse på de lovpålagte tiltakene. Da blir de
16 samfunnsøkonomiske gode tiltakene tapere – slik som sykestua i Nord-Troms.

17 Sykestua i Nord-Troms illustrerer slik en stor svakhet med helsetjenestene, hvor
18 strømlinjeforming og økonomiske stramme modeller blir viktigere enn hva det hele egentlig
19 handler om: Å gi gode helsetjenester til folk, uansett hvor de bor.

20 I et langstrakt land som Norge finnes ikke én måte å organisere helsetjenestene. Det må være
21 rom for variasjoner. Systemene skal ikke stå i veien for fornuftige løsninger.

22 SV krever derfor at sykestuedriften i Nord-Troms videreføres.

23

1 U29. Ingen innstramming av abortloven!

Nr	U29	Tema	Helse	Forslagsstillere
				<i>Tone Salomonsen, Mariann Fossum, Marthe Hammer, Sara Bell, Torunn Olsnes, Marianne Sæhle og Lena Grønningsæter.</i>

2
3 For 100 år siden fikk norske kvinner stemmerett, noe som har vært med på å presse fram flere
4 grunnleggende rettigheter. En av dem var retten til selvbestemt abort, som kom så sent som i
5 1978. Retten til å bestemme over egen kropp har vært helt avgjørende for muligheten kvinner
6 fikk til å fullføre utdanning, være yrkesaktive og til å velge partner ut fra egne ønsker. Loven var
7 også et viktig signal om at den enkelte kvinne selv vet hva som er best for henne, også når andre
8 måtte være uenig i hennes vurdering. Det har i tillegg vært viktig å slå fast at fosteret på et tidlig
9 stadium ikke er å regne som menneske, i motsetning til de som f.eks. mener at det er skapt et
10 menneske med livets rett allerede ved unnfangelse.

11 Abortloven er likevel ikke fullkommen, ettersom retten til selvbestemt abort kun gjelder til uke
12 12. Etter dette må kvinnen søke en nemnd om abort (normalt fram til uke 18) og forklare seg for
13 denne, noe mange opplever som svært nedverdiggende. Selv om nemnden som oftest gir
14 medhold, avhenger utfallet av hvor du bor i landet. Statistikk viser at dersom søkeren bor f.eks
15 i det såkalte «bibelbeltet» på Sørlandet er det større sjanse for at nemnden avviser søknaden.
16 Det at kvinner likevel sjeldent får avslag i nemnd, understreker at nemndene i realiteten har
17 utspilt sin rolle og ikke har en annen funksjon enn å utsette kvinner for en nedverdiggende
18 prosess.

19 SV mener først og fremst at retten til selvbestemt abort må utvides, slik at kvinner skal slippe å
20 måtte be for seg i nemnd, og ikke utsettes for forskjellsbehandling etter geografisk tilhørighet.
21 Dernest mener vi at det må innføres et offentlig tilbud om tidlig ultralyd. Kvinner som har søkt
22 abort etter påviste avvik hos foster etter ultralydundersøkelse rundt uke 18, får i de aller fleste
23 tilfeller medhold i nemndene. Tidlig ultralyd ville gitt kvinner muligheten til ta et valg lenge før
24 den ordinære ultralydundersøkelsen i uke 18. Hun sikres en mulighet til å forberede seg mye
25 større grad, dersom hun velger å beholde barnet. Dersom hun velger abort, vil dette oppleves
26 som mye mindre emosjonelt belastende, sammenlignet med et abortinngrep så sent som i uke
27 18. Sistnevnte løsning krever at hun gjennomgår en «minifødsel». I tillegg får kvinnen
28 belastningen med at graviditeten ofte har begynt å bli synlig for omgivelsene. Tidlig ultralyd er
29 spesielt viktig for de som bærer på foster som er så syke at de vil dø kort tid etter fødsel eller
30 aldri vokse opp. Vi påfører kvinner unødvendig lidelse ved å nekte de tidlig ultralyd. I tillegg vet
31 vi at tidlig ultralyd redder livet til flere tvillinger med såkalt tvillingstransfusjonssyndrom, fordi
32 de da får den oppfølgingen de trenger. Med andre ord gir tidlig ultralyd helsemessige fordeler
33 både for mor og barn.

34 For øvrig er det svært vanlig å betale for tidlig ultralyd privat, men tilbudet er kostbart for
35 mange og ikke like godt utbygd i hele landet. Dermed er spørsmålet om tidlig ultralyd også et
36 spørsmål om geografi og klasse.

37

1 SV ser med uro på at flere partier nå ser ut til å gå i motsatt retning. Høyre og KrF har foreslått at
2 det ikke skal innføres et offentlig tilbud om tidlig ultralyd, fordi de mener det vil føre til at
3 mennesker med avvik sorteres bort. Antakelig som en logisk konsekvens av dette har de to
4 borgerlige partiene foreslått for Stortingskomiteen å fjerne kriteriet som sier at abort kan
5 innvilges dersom «det er stor fare for at barnet kan få alvorlig sykdom, som følge av arvelige
6 anlegg, sykdom eller skadelige påvirkninger under svangerskapet». Det betyr at nemndene ikke
7 lenger vil kunne innvilge abort på grunnlag av avvik hos foster påvist gjennom
8 ultralydundersøkelsen rundt uke 18.

9 Ultralyd-motstandere og abort-motstanderne har alliert seg under parolen «mot
10 sorteringssamfunnet». De peker på levende mennesker blant oss og hevde at vi vil disse til livs.
11 H og KrF har dermed oppnådd å utviske det tidligere etablerte skillet mellom embryo/foster og
12 fødte menneskebarn, samtidig som de bidrar til en kraftig stigmatisering av kvinner som har
13 valgt abort av grunner de ikke liker.

14 Avvik på foster handler ikke bare om Downs, men også om f.eks ryggmargsbrokk og andre
15 alvorlige sykdommer/funksjonshemminger. For noen barn kan det være snakk om store lidelser
16 og smerter. I tillegg har dagens samfunn store utfordringer knyttet til manglende tilrettelegging,
17 velferd og botilbud for våre svake grupper og man skal være sterk for å takle utfordringene som
18 ofte følger med et slikt foreldreansvar. Den enkelte kvinne vet derfor selv best hvorvidt hun er i
19 stand til å gi seg selv og et eventuelt barn med avvik en god nok framtid.

20 Vi kan ikke pålegge kvinner å være fødemaskiner for å realisere visjonen om
21 mangfoldsamfunnet. Vi oppnår verdige forhold for mennesker med Downs eller andre (såkalte)
22 avvik først og fremst ved å kjempe for bedre tilrettelegging for disse i samfunnet og i hverdagen.
23 Kampen for mennesker med Downs må stå i samfunnet og ikke i livmoren til den enkelte kvinne.
24 I år, 100 år etter at kvinner fikk stemmerett, vil SV oppfordre kvinner til å bruke stemmeretten
25 for å beskytte abortloven mot angrepet fra høyresiden!

26

1 U30. Uten tittel

2

Nr	U30	Tema	Helse	Forslagsstiller	Flere forslagsstillere, se slutten av uttalelsen

3

4 Tidlig ultralyd er et tilbud som mange gravide i dag kjøper fra private klinikker.

5 Tilgjengeligheten av dagens private tilbud av tidlig ultralyd avhenger av den gravides

6 betalingssevne og bosted. SV ønsker en offentlig svangerskapsomsorg hvor tilgjengelighet er lik

7 for alle, uavhengig av bosted og økonomisk situasjon.

8 Gravide som får påvist tilstander ved fosteret som oppfattes som alvorlige, har i dag få andre

9 tilbud enn (sen)abort. Det manglende tilbudet vil ofte være med på å etablere en forventning om

10 valg av abort både overfor kvinnen og overfor helsepersonell. Den offentlige

11 svangerskapsomsorgen bør utvides slik at gravide som får påvist avvik ved fosteret, samtidig

12 med tilbudet om abort også får presentert et tilbud å bære barnet frem. Mor og far må få

13 informasjon om hvilke konsekvenser en slik beslutning vil medføre og kunnskap om eventuell

14 eksisterende aktuell lindrende og aktiv behandling under svangerskapet og etter en eventuell

15 fødsel. Informasjonen må gis på en verdinøytral måte. Kommende foreldre bør få tilbud om

16 kontakt med foreldreekspertise.

17 Fosterdiagnostikken er i en rivende utvikling. Allerede i dag er det mulig å bestemme noen av

18 fosterets egenskaper ved å identifisere deler av fosterets arvestoffer i morens blod. Det er grunn

19 til å tro at teknikkene for å avdekke fosterets egenskaper gjennom analyser av fosterets DNA er i

20 starten av en utvikling som ingen evner å se enden på. Utviklingen av fosterdiagnostikk er

21 internasjonal og følger i stor grad private firmaers vurderinger av fremtidige profittmuligheter.

22 Fosterdiagnostikk kan være positivt, f.eks. hvis det kan iverksettes behandling mot alvorlige

23 tilstander. Men utviklingen innen fosterdiagnostikk kan være negativ hvis den brukes til å skape

24 et samfunn som i stadig mindre grad er istand til å gi rom for alle mennesker, uavhengig av deres

25 egenskaper. Tilgjengeligheten av fosterdiagnostikk i samfunnet er et samfunnsansvar, et

26 samfunnsansvar som bør ivaretas i tråd med bioteknologiens formålsparagraf: «å sikre at

27 medisinsk bruk av bioteknologi utnyttes til beste for mennesker i et samfunn der det er plass til

28 alle. Dette skal skje i samsvar med prinsipper om respekt for menneskeverd, menneskelige

29 rettigheter og personlig integritet og uten diskriminering på grunnlag av arveanlegg basert på de

30 etiske normer nedfelt i vår vestlige kulturarv».

31 Abortloven ble vedtatt i 1975. SV var blant pådriverne for selvbestemt abort. Tidlig i

32 svangerskapet er spørsmålet om abort eller ikke, et spørsmål som den gravide sin rett til selv å

33 bestemme over seg selv og sin kropp. Dette gjelder helt uavhengig av hvilke årsaker den gravide

34 måtte ha for å velge abort. Senere i svangerskapet øker fosterets rettsvern. Siden abortloven ble

35 innført, har det vært en sterk utvikling innen medisin og teknologi. Ingen av utviklingstrekkene

36 har berørt de fundamentale spørsmålene som ligger til grunn for dagens bestemmelser om

37 selvbestemt abort. SV vil forsvare dagens abortlov og bestemmelsene om selvbestemt abort som

38 et godt kompromiss mellom ulike interesser og hensyn.

1

2 *Vi som undertegner dette forslaget til uttalelse er alle SV-medlemmer som har, eller har hatt,*
3 *tillitsverv for partiet:*

4 *Karin Andersen (Hedmark), Rannveig Kvifte Andresen (Akershus), Thore Wiig Andersen*
5 *(Rogaland), Rolf Bersås (Rogaland), Heidi Bjerga (Rogaland), Helen Bjørnøy (Oslo), Lillian Blom*
6 *(Hordaland), Nils Magne Blålid (Hordaland), Marianne Borgen (Oslo), Akhtar Chaudry (Oslo),*
7 *Trine Corneliussen (Hordaland), Lars Egeland (Vestfold), Signe Ekeland (Hordaland), Cato*
8 *Brunvand Ellingsen (Oslo), Ida Mai Lea Hagen (Rogaland), Kjartan Haugsnes (Hordaland), Geir*
9 *Isdal (Hordaland) Åge Christian Jacobsen (Hordaland), Ivar Johansen (Oslo), Ola Kristian Johansen*
10 *(Nord-Trøndelag), Theo Koritzinsky (Oslo), Tom Kristensen (Vestfold), Svein Charles Larsen*
11 *(Hordaland), Hilde Maisey (Oslo), Astrid Olsen (Nordland), Olivia Corso Salles (Oslo), Tom Skauge*
12 *(Hordaland), Geir Tore Søreide (Hordaland), Aslak Syse (Oslo), Kjersti Tommelstad (Nord-*
13 *Trøndelag), Johan L. Tønnesson (Akershus), Liv Astrid Økland (Hordaland)*

14

15

1 **Del 4. Demokrati, likestilling og justis**

2

- 3 • U31. KOMMUNAL PARLAMENTARISME SVEKKER DEMOKRATIET - KOMMUNELOVEN
- 4 MÅ ENDRES (Gunnhild Johansen, Tromsø SV)
- 5 • U32. 100 ÅR MED STEMMERETT; PÅ TIDE Å BLI HØRT! (Hordaland SV)
- 6 • U33. Nei Til samrøre mellom militær og sivil etterretning/ overvåking (Sør-Varanger SV)
- 7 • U34. Rom for alle (Sosialistisk Ungdom)
- 8 • U35. SV FORAN STORTINGSVALGET 2013 (Arne Overrein, Tromsø SV)
- 9 • U36. Ikke nye politivedtekter knyttet til tigging (Rogaland SV)

10

11

1 **U31. KOMMUNAL PARLAMENTARISME SVEKKER**
2 **DEMOKRATIET - KOMMUNELOVEN MÅ ENDRES**
3

Nr	U31	Tema	Demokrati, likestilling, justis	Forslagsstiller	Gunnhild Johansen, Tromsø SV
----	-----	------	---------------------------------	-----------------	------------------------------------

4

5 **I dag har kommunene Oslo, Bergen og Tromsø innført en parlamentarisk styringsmodell.**
6 **Flere andre kommuner vurderer å gjøre det sammen. Det vil SV advare sterkt imot.**

7 Mens formannskapet er sammensatt etter styrkeforholdet mellom partiene i kommunestyret, er
8 byrådet innsatt av flertallet i kommunestyret. Byrådet har det administrative ansvaret for
9 kommunen, i tillegg til at de har innstillende myndighet til komiteer, utvalg og kommunestyret. I
10 alle tre kommunene har byrådet fått utstrakt delegasjonsmyndighet fra kommunestyrene.

11 Oslo skiller seg fra Bergen og Tromsø ved at man i tillegg til bystyret og bystyrekomiteene også
12 har politisk valgte bydelsutvalg i de 15 bydelene. Oslo og Bergen skiller seg fra Tromsø ved at
13 komiteene har innstillingsrett til bystyret innen sine fagområder og at komiteene har
14 avgjørelsesmyndighet i visse saker. Jo mindre kommune, desto mindre egnet er
15 byparlamentarismen som styringsform.

16 **Et lukket system**

17 I alle tre kommunene skjer de viktigste avgjørelsene bak lukkede dører. Offentligheten har ikke
18 innsyn i hvilke saker som er til behandling før sakene i realiteten er ferdigbehandlet og sendes
19 over til den formelle byrådskonferansen. Innsyn skjer i realiteten ikke før avgjørelsen er tatt. Det
20 lukkede systemet blir forsvart med at innsyn vil forstyrre prosessen.

21 **Folkestyret avvikles**

22 Tromsø med sine 70 000 innbyggere blir nå i praksis ledet av et byråd på 6 medlemmer og deres
23 6 rådgivere. Det borgerlige flertallet i Tromsø har i utstrakt grad delegert avgjørelsesmyndighet
24 til byrådet. Komiteene har nesten ikke har saker til behandling. Dermed blir det stadig færre
25 saker til behandling også i kommunestyret.

26 Resultatet er at komiteene ikke lenger utgjør noe politisk verksted der man prøver å komme
27 fram til gode løsninger for innbyggerne om de store, prinsipielle sakene. All debatt føres inn i
28 kommunestyret, som dermed mister sin betydning som overordna politisk organ.

29 Kommunestyret er i ferd med å utvikle seg til et sandpåstrøingsorgan for byrådet. På den måten
30 avvikles folkestyret og demokratiet forvitrer.

31 **Opposisjonen og fagbevegelsen settes ut av spill**

32 Byrådet utpeker nå representanter til styrer, råd og utvalg. Bare unntaksvis blir opposisjonen
33 representert. Interne utvalg som tidligere ble sammensatt etter forholdstallsprinsippet, blir nå i
34 stor grad forbeholdt posisjonens politikere. Opposisjonens innsynsrett og mulighet til kontroll
35 med hva byrådet foretar seg, begrenses tilsvarende.

1 I Tromsø har det borgerlige flertallet gitt byrådet fullmakt til å konkurransenutsette alle deler av
2 den kommunale tjenesteproduksjonen uten videre behandling i komiteene eller
3 kommunestyret. Hvilke enheter som konkurransenutsettes, skal kun rapporteres en gang pr år til
4 kommunestyret. Opposisjonen er satt fullstendig utenfor. Fagbevegelsen blir informert, men
5 ikke tatt med på råd. Fagbevegelsens makt forvitrer.

6 Erfaringene fra byparlamentarismen slik den er utformet i en middels stor kommune som
7 Tromsø, representerer et stort demokratisk tilbakeslag for folkevalgtordningen. Innsynsretten
8 er fjernet. Opposisjonens kontrollmulighet med byrådet er i praksis borte. De demokratiske
9 prosessene som tidligere foregikk i formannskapet og bystyrekomiteene, der opposisjonens
10 stemme ble hørt før vedtak ble fattet, eksisterer ikke i det parlamentariske systemet.

11 **SV vil derfor endre Kommunelovens § 20 slik at kommunestyret ikke skal kunne**
12 **delegere avgjørelsesmyndighet til byrådet i saker som har stor betydning for kommunens**
13 **innbyggere, som for eksempel konkurransenutsetting av kommunale tjenester, større**
14 **reguleringssaker og dispensasjoner fra kommunale planvedtak.**

15

16

U323. 100 ÅR MED STEMMERETT; PÅ TIDE Å BLI HØRT!

Nr	U32	Tema	Demokrati, likestilling, justis	Forslagsstiller	Hordaland SV
----	-----	------	---------------------------------	-----------------	--------------

I år feires 100 år med stemmerett for kvinner i Norge. Historien viser at kvinners interesser ivaretas både gjennom kollektiv handling, organisering og gjennom representasjon. I år er det stemmeretten som skal feires, fordi den gjennom alminnelig valgdeltakelse og representasjon har bidratt til at kvinners perspektiv på samfunnet har blitt synliggjort. Suffragettene visste at kampsaker i kvinners favør var vanskelige å få gjennomslag for i en nasjonalforsamling som utelukkende besto av menn, og derfor tok de opp kampen. Kvinnekamp og stemmerett har gitt kvinner rett til f.eks selvbestemt abort, skilsmisse, lik lønn for likt arbeid, barnehageplasser og kontroll over egen økonomi.

Selv om kvinner har nådd langt, har vi likevel ikke nådd langt nok. På tross av stemmerett og andre sentrale rettigheter viser statistikken at kvinner har dårligere vilkår for demokratisk deltakelse enn menn. Strukturelle og økonomiske årsaker gjør at kvinneperspektivet på samfunnet og politikken blir skjøvet i bakgrunnen og usynliggjort. Nye utfordringer oppstår og gamle kamper må kjempes om igjen.

I likhet med suffragettene opplever kvinner i dag å bli utsatt for grov sjikane, spesielt dersom de har kontroversielle meninger. Diskrimineringen tar bare nye former. I dag blir kvinner utsatt for grov seksuell trakassering, sjikane og trusler om vold over internett. Dette viser at når kvinner bruker stemmen sin, får det andre og mer alvorlige konsekvenser enn når menn gjør det samme. Dette er i seg selv en trussel mot økt kvinnerepresentasjon og mangfold i offentligheten.

Vi må unngå at politikken domineres av hvite menn (og kvinner) med en for ensidig sosial bakgrunn. Representasjon og deltakelse i demokratiet må også inkludere kvinner fra lavtlønnsyrker og kvinner som ikke har hatt muligheten til å forsørge seg selv. Demokratiske organ bør ikke være dominert av en elite eller en bestemt del av befolkningen. En større bredde blant de som deltar i beslutninger, gjør at flere sider ved en sak kan bli belyst. Mangfold i politiske organer er viktig først og fremst for kvaliteten på beslutningene som fattes, men også for å bidra til systemets legitimitet. Det må derfor stimuleres og tilrettelegges for at også kvinner uten «fleksitid» kan være en del av det deltakende demokratiet. Det vil tjene samfunnet i sin helhet!

Stemmerett og valgbarhet ser ikke ut til å gi kvinner tallmessig uttelling i form av representasjon. I politikken er det mennene som løftes opp og frem når valglistene lages. Hvite menn i alderen 45–60 år er overrepresentert på alle politiske nivåer. De er i flertall på Stortinget, blant ordførerne og i kommunestyrene. 37,5 prosent av representantene i kommunestyrene ved siste valg var kvinner. I stemmerettsåret 2013 vil SV derfor sikre kvinner økt representasjon gjennom å:

- ▲ Innføre en bestemmelse i valgloven om at kommunestyre og fylkesting høsten før valg, det vil si hvert fjerde år, drøfter likestillingsstatus i det gjeldende folkevalgte organet.
- ▲ Det inkluderer krav i valgloven om minst 40% kvinnerepresentasjon på listene ved valg til kommunestyre, fylkesting og storting.

- 1   ▲ Hovedintensjonene om lik kjønnsbalanse må oppfylles. Det betyr at kommunelovens §
2   36, 1 må endres. Vi må hindre smutthull i loven, som tillater overrepresentasjon av et
3   kjønn når vervene fordeles i Formannskap og Utvalg. Dette må også gjelde for
4   lederposisjoner i nevnte organer.
5   ▲ Kommunestyremøtene må i større grad kunne legges til dagtid, slik at småbarnsforeldre
6   kan delta på lik linje med andre.
7

8   Etter 100 år med stemmerett er det på tide at kvinner blir hørt! Det er grunn til å feire seirene,
9   men vi må også erkjenne at vi ikke er kommet langt nok. SV vil derfor feire stemmerettsjubileet
10   med fokus på tiltak som kan få flere kvinner i politikken. Gjennom representasjon, praktisk
11   politikk, aktive prioriteringer og kollektiv handling vil kvinners stemmerett få sin rettmessige
12   verdi og gjennomslagskraft!

13

1 **U33. Nei Til samrøre mellom militær og sivil etterretning/
2 overvåking**

Nr	U33	Tema	Demokrati, likestilling og justis	Forslagsstiller	Sør-Varanger SV
----	-----	------	-----------------------------------	-----------------	-----------------

3
4 Sør-Varanger SV vil på det sterkeste advare mot samarbeide mellom PST og E-tjenesten når det
5 gjelder overvåking av norske borgere i Norge.

6 Dette sett i historiens lys og PSTs arbeidsmetoder som er avdekket i media siste tiden.

7 Er det slik at man trenger hjelp fra militæret så kan den enkelte politimesteren etter dagens
8 regler be om assistanse fra forsvaret ved nød og katastrofe .

9 Militære makt skal ikke brukes mot sivile i Norge i forbindelse med sivil ulydighet og
10 demonstrasjoner.

11

1 U34. Rom for alle

2

Nr	U34	Tema	Demokrati, likestilling og justis	Forslagsstiller	Sosialistisk Ungdom
----	-----	------	-----------------------------------	-----------------	---------------------

3

4 Skillet mellom stat og religion er en av de viktigste forutsetningene for å sikre likeverd, toleranse
5 og rettferdig behandling av alle borgere. Vi ønsker oss et samfunn hvor det er rom for ulike
6 kulturer og religiøse uttrykk, men hvor verdier som demokrati, ytringsfrihet og likestilling aldri
7 blir offer for kompromisser i møtet mellom religion og samfunn. Statens religiøse nøytralitet er
8 en forutsetning for at et flerkulturelt samfunn som inkluderer flere religioner skal kunne bygges
9 på våre felles verdier.

10 I et sekulært samfunn er det få ting som er viktigere enn at staten, som vår viktigste
11 felleskapsarena, kan forholde seg til alle mennesker. Hvis representanter for staten skal
12 sanksjonere sine borgere, er det viktig at de samme borgerne slipper å forholde seg til
13 autoritetenes personlige tro. Staten skal være politisk og religiøst nøytral. Derfor sier Sosialistisk
14 Venstreparti nei til å tillate bruk av hijab og andre religiøse symboler i politiet og rettsvesenet.

15 Skolen er en av våre viktigste felleskapsarenaer og en viktig møteplass for all ungdom,
16 uavhengig av kulturell, sosial og religiøs bakgrunn. SV mener derfor at den kristne
17 formålsparagrafen i skolen må endres, slik at den blir religions- og livssynsnøytral. Skolen må
18 ikke domineres av en eller flere religioner, men være en åpen arena der ingen får presset
19 hverken majoritetens eller minoritetens religion nedover seg. Sosialistisk Venstreparti mener
20 derfor at gudstjenester ikke lenger bør ha noen plass i den norske skolen som noe annet enn et
21 frivillig tilbud som må kreve aktiv påmelding.

22 Det er mange som står som medlemmer av Den norske kirken som hverken ønsker eller har tatt
23 stilling til det. Udøpte barn under 15 år som har foreldre som er medlemmer av Den norske
24 kirke er automatisk medlem av kirken fra fødselen av. Er det kun en av foreldrene som er
25 medlem regnes barnet likevel som «hørende inn under» kirken dersom ikke annet er meddelt
26 det lokale menighetskontoret. SV krever at medlemskap i Den norske kirken kun skal skje
27 gjennom dåp eller aktiv innmelding.

28 Hvert år utbetaler det offentlig i overkant av 75 millioner kroner til tros- og livssynsbaserte
29 barne- og ungdomsorganisasjoner. SV krever at religiøse barne- og ungdomsorganisasjoner som
30 ikke tillater kvinner eller skeive i sine styreverv ikke skal motta offentlig tilskudd. Sosialistisk
31 Venstreparti kjemper for et samfunn hvor alle skal ha de samme mulighetene. Et slikt samfunn
32 skaper vi ikke gjennom å subsidiere diskriminering.

33 Sosialistisk Venstreparti slår ring rundt barnas rettigheter. Derfor ønsker vi å beskytte barn mot
34 ugjenkallelige religiøse ritualer som omskjæring. Sosialistisk Venstreparti mener at det ikke skal
35 være tillatt med omskjæring av spedbarn i Norge og at et slikt rituale først bør tillates når
36 individet selv er i stand til å foreta et aktivt og opplyst valg. Derfor vil vi sette aldersgrense til 16
37 år.

38 Sosialistisk Venstreparti mener at religion er en privatsak og skal være opp til hver enkelt. Vi
39 mener at reell religionsfrihet kun kan eksistere i et sekulært samfunn.

U35. SV FORAN STORTINGSVALGET 2013

Nr	U35	Tema	Demokrati, likestilling og justis	Forslagsstiller	Arne Overrein, Tromsø SV
----	-----	------	-----------------------------------	-----------------	--------------------------

Sosialistisk Venstreparti står foran en meget krevende valgkamp. Det handler ikke bare om hvorvidt den rødgrønne koalisjonen har en framtid, men også om SV skal greie å komme seg opp av den krisa partiet befinner seg i. Partiet har bak seg en serie med negative valgresultater. Vi tapte i valgkampinnspurten i 2005 og havnet på 8.8%, noe som den gang var en stor skuffelse i forhold til de 12.5% vi fikk i 2001. I 2009 fikk vi 6.2% og i 2011 ble resultatet 4.1%. De forutsetningene vi gikk inn i regjeringssamarbeidet med, blant annet at SV bare kunne samarbeide ut fra styrke og at en vellykket regjeringsdeltakelse var betinget av press fra folkelige massebevegelser, er etter hvert blitt klart svekket. En sentral oppgave må være å reetablere disse forutsetningene.

Dagens SV er organisatorisk og ideologisk for svakt til å framstå på en tilstrekkelig kraftfull måte. Det er en tendens til at SVs identitet som sosialistisk parti blir svekket og at partiets framturen i offentligheten spriker i ulike retninger. Vi må gjøre noe med dette og i denne sammenheng lære av andre partier som målbevisst har skolert sine medlemmer og bygget sin organisasjon. Etter siste valg ble det fra partisekretærens side påpekt at forbindelsen mellom topp og grunnplan i partiet var svekket. Dette berører det indre demokratiet i partiet. Et parti av SVs type er avhengig av et aktivt grunnplan. Utad må SV målbevisst styrke båndene til de folkelige bevegelsene, og især til fagbevegelsen. Uten at SV styrker seg på disse områdene vil det bli svært vanskelig for partiet å delta i regjeringssamarbeidet på en vellykket måte.

I SVs ledelse og utover i partiet ble det etter det siste valgnederlaget erkjent at partiet befant seg i en kritisk situasjon. Det var langt på vei enighet om at partiet måtte framstå med en mer skjerpet profil og at rollen som juniorpartner i skyggen av Ap var en av hovedårsakene til partiets tilbakegang. Dette var en riktig erkjennelse, men når det kommer til den praktiske politikken har det likevel vist seg å være vanskelig å framstå med en sjølstendig profil. På meningsmålingene har ikke partiet hatt vesentlig framgang etter siste valg. SVs velgermessige svekkelse har gjort Ap enda mer dominerende i det rødgrønne samarbeidet. I den seinere tid har vi sett at Ap går ut og annonserer prøveboring utafor Lofoten og Vesterålen, noe som er et brudd med den avtalte enigheten innad i regjeringa. Også på en rekke andre punkter, hva angår miljøpolitikk, forholdet til norsk krigsdeltakelse og forholdet til EØS-avtalen og kampen for faglige rettigheter, har avstanden mellom Ap og SV blitt større enn den var da de rødgrønne begynte å regjere. Alt dette betyr økt slitasje for de rødgrønne. For SV som parti reiser dette spørsmålet om hva partiet får igjen, sett i forhold til hva som ofres på koalisjonens alter.

Det viktigste til høsten er å hindre en borgerlig regjering. Vi må derfor ha et flertall for de ikke-borgerlige partiene på Stortinget. SV kan bli tungen på vektskåla i denne sammenheng. Derfor er det helt avgjørende at SV gjennomfører en vellykket valgkamp og velger ut sine saker på en slik måte at partiets profil trer mest mulig tydelig fram. Herunder også saker der vi mer eller mindre står alene mot de øvrige partiene, slik som kampen mot EØS og for faglige retter. Bare slik kan partiet, i tråd med det også partiets leder har uttrykt, vinne tilbake sine gamle velgere. Men en

1 slik valgkamp krever at partiet opptrer så uavhengig som mulig i forhold til det dominerende
2 regjeringspartiet.

3 På denne bakgrunnen vil landsmøtet i SV uttale følgende om situasjonen foran Stortingsvalget:
4 SV bør føre en valgkamp uten på forhånd å forplikte seg til et eventuelt nytt rødgrønt samarbeid.
5 Dette gjøres helt klart i offentligheten og overfor våre partnere i den rødgrønne regjeringa. SV vil
6 dermed få det nødvendige armslag til å kjempe for sine mest radikale standpunkter, det vil bidra
7 til at partiet synes bedre og gi økt medieoppmerksomhet. Velgerne vil i større grad bli
8 oppmerksom på SV som sjølstendig parti og interessen for hva SV står for vil kunne øke. En
9 ytterligere fordel med en slik linje er at partiet før valget ikke går inn på diskusjonen om SV skal
10 stille ultimative krav til regjeringsdeltakelse.

11 SVs bidrag til å hindre borgerlig regjering kan skje på to ulike måter. Enten ved å delta i en
12 rødgrønn regjering eller som støtteparti til en mindretallsregjering. Å gjøre det klart at SV stiller
13 seg fritt i forhold til disse mulighetene, vil bli forstått blant SVs potensielle velgere. Blant annet
14 fordi det i dag er åpenbart at den rødgrønne regjeringa sliter med indre konflikter. Situasjonen
15 innbyr ikke til overdreven optimisme. Men skal vi ha håp om å unngå en borgerlig regjering til
16 høsten, er det avgjørende at SV gjør et godt valg og et godt valg er betinget av sjølstendig
17 opptreden fra SVs side. Det er fortsatt mulig å redde en rødgrønn regjering. SV bidrar best til det
18 ved å bevege seg ut av rollen som regjeringas lite synlige juniorpartner. Etter valget vil det være
19 opp til partiets organer å avgjøre om valgresultatet og den politiske situasjonen gir grunnlag for
20 å forhandle fram en ny rødgrønn koalisjon.

21

U36. Ikke nye politivedtekter knyttet til tigging

Nr	U36	Tema	Demokrati, likestilling, justis	Forslagsstiller	Rogaland SV
----	-----	------	---------------------------------	-----------------	-------------

Rogaland SV støtter ikke forslag til endringer i politivedtektene knyttet til tigging. Tilreisende, fattige mennesker, som disse forslagene retter seg mot, kommer til landet helt lovlig som en del av Norges samarbeid i EØS området. Det er en åpenbar humanitær utfordring for flere steder i landet at svært mange bor og gjør alle sine gjøremål i det offentlige rom, det være seg i byens parker, friområder, under broer, i marka, på øyene mv. SV har forståelse for de utfordringene det medbringer for innbyggerne at det overnattes i gater og parker i nærheten av der folk bor, men mener forslagene til nye politivedtekter er feil tiltak. Det bybildet som vi ser i Oslo og andre byer i dag, med de mange bostedsløse og tiggere, er et uttrykk for sosiale og økonomiske forskjeller i Europa, der fattigdom og arbeidsløshet er økende.

Forslaget om utvidelse av forbudet om overnatting på offentlig sted rammer feil. For det første kan ikke SV støtte forslag som retter seg mot enkeltgrupper. For det andre vil forslaget også ramme øvrige bostedsløse i landet, også der hvor overnattingen ikke er til sjenanse for omgivelsene. Det er ikke ulovlig å tigge i Norge. Der det er mistanke om kriminalitet har politiet de nødvendige hjemler til å kunne gripe inn å stoppe dette.

Rogaland SV mener vi heller bør støtte opp om de tiltakene som drives av frivillige organisasjoner rettet mot ulike typer bostedsløse. Rogaland SV går imot forslag til endringer av politivedtektene. Løsningen er ikke å kriminalisere de tilreisende, men å finne humanitære løsninger.

1 **Del 5. Miljø, transport og næring**

2

- 3 • U37. Fisk foran olje (flere forslagsstillere)
- 4 • U38. Gul stripe og hyppige ferjeavgangar i distrikta (Møre og Romsdal SV)
- 5 • U39. Motorferdsel i utmark (Aksel Hagen, Anne Lise Fredlund, Hans Olav Lahlum)
- 6 • U40. Full fart på intercity-utbyggingen (Akershus SV, Oslo SV, Østfold SV, Oppland SV,
7 Vestfold SV, Telemark SV)
- 8 • U41. Forby pels - omstill næringa (Rogaland SV)
- 9 • U42. Vi gir oss aldri - Ligg unna Lofoten, Vesterålen og Senja! (Flere forslagsstillere)
- 10 • U43. BEDRE OSLOFJORDFORBINDELSE SNAREST (Buskerud SV)
- 11 • U44. Intercityutbygging i Høyhastighetsformat innen 2023! (Buskerud SV)
- 12 • U45. Oljefritt Lofoten er et verdivalg (Rogaland SV)
- 13 • U46. Norge trenger en energi og klimapolitisk snuoperasjon! (Hordaland SV)
- 14 • U47. Bergensbanen viktigste bindeleddet mellom øst og vest. (Hordaland SV)
- 15 • U48. Tid for tøffe politikere! (Sandnes SV)
- 16 • U49. Matproduksjonen skal øke (Nord-Trøndelag SV)
- 17 • U50. Stans tapet av naturmangfold (Nord-Trøndelag SV)
- 18 • U51. Vern om villaksen (Nord-Trøndelag SV)
- 19 • U52. SV vil ha et miljømessig bærekraftig havbruk (Nord-Trøndelag SV)

20

U37. Fisk foran olje

Nr	U37	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Alf Holmelid, Marius Meisfjord Jøsevold, Torgeir Knag Fylkesnes og Kirsti Bergstø
----	-----	------	----------------------------	-----------------	---

I de sårbare havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja må vi velge mellom oljevirkosomhet eller fiskeri. Norge kan ikke bli evig avhengig av en ressurs som ikke er evig. Derfor setter SV de fornybare fiskeriressursene foran oljevirkosomhet og kortsiktig gevinst.

Norge er en av Europas desidert viktigste fiskerinasjoner. En lang kyst og mange fjorder gir Norge gode forutsetninger for å høste rikelig fra havet. Det gir et stort potensial, både med tanke på eksportinntekter og økt sysselsetting i kystsamfunnene. Allerede i dag utgjør fiske og videreforedling av viltfanget fisk nesten 25 000 årsverk, og eksportverdien er 22 milliarder kroner på landsbasis. Omtrent to tredjedeler av verdiskapingen skjer i Nord-Norge, hvor næringa skaper rundt 17 000 årsverk. I noen toppsesonger i Nord-Norge, har det vært rekordomsetning av torskefisk på første hånd, til fisker, på rundt 300 millioner kr pr uke.

Både leting, utvinning og transport av olje er risikabelt for fiskeriressursene og miljøet i havet. Havområdet utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja er helt unikt og viktig å ta vare på. Det er fødestua til den rike og store torskebestanden og det er leveområdet til fire av verdens ti største fiskebestander. På det smaleste er kontinentalsokkelen kun 20 kilometer brei. I følge Havforskningsinstituttet fins det ingen andre steder i verden der et så lite område er så viktig for store og viktige fiskebestander.

Det er ikke plass til både fiskerinæringen og oljeindustrien på den smale sokkelen utenfor Lofoten Vesterålen og Senja. Rådet fra forskere og fagdirektorater er klart: Området er for sårbart for oljeutvinning. Norge har som mål å være verdens fremste sjømatnasjon. Det forplikter oss til varig bruk av området. SV vil trygge og videreutvikle varige arbeidsplasser innenfor fiskeri. Det er langt viktigere enn å satse på noen få tidsavgrensede arbeidsplasser knyttet til oljeboring.

Fiskeressursene tilhører fellesskapet og må forvaltes til beste for fellesskapet, for framtidige generasjoner og for lokalsamfunna langs kysten slik det er nedfelt i havressursloven. Kystfiskeflåten, og spesielt den minste flåten, er viktige for sysselsetting og aktivitet i kystsamfunnene. Den er miljøvennlig, den kan levere god kvalitet i nær kontakt med landanlegg, og den bidrar til rekruttering til næringen og at folk kan bo i distriktene. SV er derfor mot ytterligere strukturering, spesielt i den minste flåten.

Erfaringene med ordningen hvor fiskerne etter forhandlinger har siste ordet i fastsettelsen av råvareprisen har vært en suksess. Salgslagene har benyttet råfiskloven til å fastsette en markedsriktig og god inntekt til fiskerne uten å etablere for høye råvarepriser i Norge. Salgslagene må derfor fortsatt ha siste ordet ved fastsettelse av minstepris

1
2 Manglende lønnsomhet i landindustrien bør møtes med satsinger på kvalitet, på utvikling av nye
3 produkter og markeder, som gir bedre betalt og på markedsføring. SV ønsker å utvikle
4 foredlingsindustrien gjennom et sterkere samarbeid mellom fiskeindustrien og
5 forskningsinstitusjonene. Det må også utvikles ordninger som premierer kvalitet og leveranser
6 av fersk fisk.

7 Trålerne har fått unntak fra deltakerloven for å sikre råvarer til industrien på land. Nå prøver
8 trålrederne å få beholde sine fordeler uten å følge opp sine forpliktelser. Det kan ikke
9 aksepteres. Leveringsplikten må bestå og skjerpes inn, eller så må ressursene reforderes til
10 andre.

11

12

U38. Gul stripe og hyppige ferjeavgangar i distrikta

Nr	U38	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Møre og Romsdal SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	--------------------

SV vil utvikle gode, grønne og trygge transportløyisingar for heile landet. Folk skal kunne kome seg fram utan å stange i bilkøar i byane, humpe på smale og svingete vegar i distriktet eller måtte vente i to timar (eller til neste dag) på neste ferje.

Vegnettet skal oppgraderast til to køyrefelt og merkast med gul midtstripe. Farlege strekningar skal rassikrast, og vi vil ha auka utbygging av gang- og sykkelveggar.

I «Fjord-Noreg» er ferja i mange år framover livsnerva for mange lokalsamfunn. SV vil ha 20 minutts avgangar og nattferje på stamvegstrekingane, og utvida ferjetilbod på riks- og fylkesveggar.

Også i distriktet er det viktig med gode kollektivtilbod, og vi vil ha Timeekspressar mellom landsdelene og gode tilførsleruter.

Vi vil satse på tog, i første omgang i det folketette InterCity-triangelet på Austlandet: i neste omgang som lyntognett mellom landsdelane som skal få meir person- og godstransport over frå veg til bane.

Stad skipstunnel skal gjere båttransporten langs kysten tryggare, og vi vil ha fleire miljøferjer.

U39. Motorferdsel i utmark

Nr	U39	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Anne Lise Fredlund, Aksel Hagen og Hans Olav Lahlum
----	-----	------	----------------------------	-----------------	---

Motorfri natur er og bør være et verdifullt fellesgode som også tilhører framtidige generasjoner. SV mener derfor at vi skal holde fast ved nåværende regelverk når det gjelder motorferdsel i utmark.

Lov om motorferdsel i utmark, slik den ble vedtatt i 1977 har et klart formål: *«Ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen».*

Ved en lovendring 1 1988 ble det innført en nasjonal forskrift til erstatning for tidligere kommunale forskrifter. Forskrifta presiserer hva motorkjøretøy i utmark kan nyttes til og betingelsene for at dispensasjon skal kunne innvilges. Søkeren må påvise et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Transportbehovet skal vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdsel til et minimum. Hovedhensikten er å stoppe den sterkt økende bruk av terrenggående kjøretøy og få til en mest mulig lik kommunal praktisering av loven.

Presset for å åpne for lystkjøring med skuter og ATV i naturen er formidabelt. Dels er det et ønske om å liberalisere nasjonalt rekkverk, dels et krav om større kommunalt handlingsrom.

SV mener at miljømål om bevaring av biologisk mangfold blir vanskeligere å nå med økt motorisert ferdsel. Slippes det løs, starter vi en irreversibel prosess som vil få store negative konsekvenser på lengre sikt. Å stramme inn på uønsket kjøring når den først er etablert vil være nesten umulig. Er det viktigere at noen få skal dure rundt i skog og fjell med skutere/ATV enn at resten av oss skal få oppleve stillheten i motorfri natur?

SV mener at det lokalt ofte er liten vilje til å trekke inn naturvern- og friluftinteressene i forvaltningen. Dersom de viktigste beslutningene overlates til kommunene uten helt klare nasjonale føringer for ønsket utvikling vil det kunne få svært uheldige konsekvenser. Evalueringen etter gjennomført forsøk med planstyrt motorferdsel forvaltning i åtte kommuner viser at lokale myndigheter ikke er gode nok til å ivareta nasjonal politikk og lovgivning på dette området. At hele 97 % av søknadene om dispensasjon for kjøring blir innvilget taler for seg selv.

1 U40. Full fart på intercity-utbyggingen

2

Nr	U40	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Akershus SV, Oppland SV, Oslo SV, Telemark SV, Vestfold SV, Østfold SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	--

3

4 Klimautfordringene krever en radikal omlegging av transportsektoren. Dette slås fast i
5 klimaforliket inngått i Stortinget.

6 Den store befolkningsveksten på Østlandet de neste 15-20 årene vil skape økt behov for
7 transport. Økt veiutbygging og bilbruk vil forverre klimaproblemene ytterligere, trafikkveksten
8 må derfor tas kollektivt.

9 Skal dette være et realistisk mål må kollektivtilbudet være dimensjonert for denne
10 trafikkveksten og den må være rask. Derfor er det helt nødvendig å bygge ut intercity-triangelet
11 Skien-Lillehammer-Halden, gjennom Oslo, til en moderne jernbane med dobbeltspor og
12 hastigheter på 250 km/t.

13 Denne jernbanesatsingen er en forutsetning for å nå klimamålene. I tillegg vil det avhjelpe
14 boligkonsentrasjonen på det sentrale Østlandet når man kan arbeide sentralt og bo i distriktene.

15 Landsmøtet i SV krever at regjeringens forslag til Nasjonal transportplan inneholder full
16 utbygging av intercity-triangelet. Triangelet må bygges for hastigheter på 250 km/t og ha
17 dobbeltspor på alle traséene.

18

U41. Forby pels - omstill næringa

Nr	U41	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Rogaland SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	-------------

Rogaland SV vil forby pelsdyroppdrett i Norge og bruke dagens utgifter til støtteordninger for å stimulere til omstilling for de som i dag driver i næringa. I dag går det i underkant av 40 millioner kroner til pelsdyrnæringa, først og fremst gjennom fôrstøtte og avløsertilskudd.

Gjennom gjentatte brudd på god dyrevelferd har bransjen vist at selv om ikke alle driver uverdige, finnes det utvilsomt brudne kar i pelsdyrbransjen.

Vi vil kjempe for at det blir forbudt å etablere ny pelsdyranlegg fra 2015, og at man frem mot 2019 avvikler alle eksisterende anlegg.

1 U42. Vi gir oss aldri - Ligg unna Lofoten, Vesterålen og Senja!

Nr	U42	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere
				Ida Løken Killie, Troms Bård Lappegård Lahn, Oslo Åshild Husjord Selboe, Oslo Ola Skaalvik Elvevold, Oslo Bjørn Kjensli, Nordland Olivia Salles, Oslo Terje Håkstad, Troms Wenche Cumming, Nordland

2
3 Gjennom vinteren 2013 har vi sett at krefter i både Senterpartiet og Arbeiderpartiet, med
4 statsministerens velsignelse, tar til orde for å sette framtida til verdens siste store torskestamme
5 på spill ved å tillate oljevirkosomhet i sårbare områder. Programkomiteene i begge partier taler
6 både flertallet av landets befolkning, egne velgere og miljøet midt imot når de legger opp til
7 omkamp om åpning for petroleumsaktivitet utenfor kysten av Lofoten, Vesterålen og Senja.

8
9 Oljeutvinning på norsk sokkel står for enorme klimagassutslipp. Ifølge Det internasjonale
10 energibyrået (IEA) må vi la minst 2/3 av de kjente reservene av fossil energi bli liggende hvis vi
11 skal ha mulighet til å unngå en høyere temperaturstigning enn to grader. Hvis Norge skal ta sin
12 del av ansvaret for klimaproblemet, kan vi ikke utvinne all den oljen og gassen som finnes på
13 norsk sokkel. Da er de sårbare og verdifulle områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja det
14 siste stedet vi bør vurdere å åpne.

15
16 Lofoten, Vesterålen og Senja har de siste åtte årene stått som bevis på at folkelig mobilisering og
17 motstand står sterkere enn en allianse mellom en pengesterk oljelobby og et oljetørst
18 Arbeiderparti. Vår regjeringspartners nye offensiv er en sterk påminnelse om at vi ikke må ligge
19 på latsida selv om slaget om kysten ble vunnet sist. Fram mot Stortingsvalget 2013 må kampen
20 for et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja holdes varm og den folkelige mobiliseringen som
21 førte til seier i 2011 må gjentas.

22
23 SV er det eneste partiet mot oljeboring som kan sikre et stortingsflertall for fortsatt oljefritt
24 Lofoten, Vesterålen og Senja. For å få gjennomslag i denne saken er vi nok en gang helt
25 avhengige av et aktivt folkelig engasjement mot åpning for oljevirkosomhet i disse områdene. Vi
26 vil derfor skape sterke allianser i valgkampen til alle som jobber for samme mål.

27
28

1 **U43. BEDRE OSLOFJORDFORBINDELSE SNAREST**

Nr	U43	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Buskerud SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	-------------

2

3 Nåværende situasjon med en ofte stengt tunnel for tungtransport og tvil om sikkerheten er

4 uholdbar.

5 Næringsutviklingen på Hurumhalvøya og innover mot Drammensregionen er avhengig av gode

6 samferdselsløsninger, og langvarige stengninger av tunnelen kveler næringslivet i området. For

7 miljøet i Oslogryta er det forkastelig at tungtransport må dirigeres gjennom hovedstaden.

8 Innbyggerne på Hurumhalvøya opplever problemer i sitt daglige virke siden tunnelen ofte er

9 stengt og at den ikke føles sikkerhetsmessig trygg.

10 SV vil arbeide for en løsning som gir sikkerhet, miljø og effektiv trafikkavvikling prioritet. SV vil

11 ta stilling til endelig teknisk løsning når alternativene er utredet ferdig. Men planarbeid og

12 utbygging må skje snarest mulig.

13

14

15

1 **U44. Intercityutbygging i Høyhastighetsformat innen 2023!**

2	Nr	U44	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Buskerud SV
---	----	-----	------	----------------------------	------------------	-------------

3 Klimautfordringene krever en radikal omlegging av transportsektoren. Dette slås fast i
4 klimaforliket inngått i Stortinget.

5 Den store befolkningsveksten på Østlandet de neste 15-20 årene vil skape økt behov for
6 transport. Økt veiutbygging og bilbruk vil forverre klimaproblemene ytterligere, trafikkveksten
7 må derfor tas kollektivt.

8 Skal dette være et realistisk mål må kollektivtilbudet være dimensjonert for denne
9 trafikkveksten og den må være rask. Derfor er det helt nødvendig å bygge ut
10 intercitystrekningene Skien-Lillehammer-Halden, gjennom Oslo, samt Sandvika - Hønefoss og
11 Drammen -Kongsberg til en moderne jernbane med dobbeltspor og hastigheter på 250 km/t.

12 Denne jernbanesatsingen er en forutsetning for å nå klimamålene. I tillegg vil det avhjelpe
13 boligkonsentrasjonen på det sentrale Østlandet når man kan arbeide sentralt og bo i distriktene.

14 Landsmøtet i SV krever at regjeringens forslag til Nasjonal transportplan inneholder full
15 utbygging av intercity-strekningene. Strekningene må bygges for hastigheter på 250 km/t og ha
16 dobbeltspor på alle traséene.

17

18

19

U45. Oljefritt Lofoten er et verdivalg

Nr	U45	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Rogaland SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	-------------

På nytt står slaget om oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja. Oljeindustrien og dens venner i Høyre og FrP brenner for oljeboring. Rogaland SV brenner for å holde områdene oljefrie, og har støtte i et flertall i folket som vil holde områdene fri for oljeboring. Det er et verdivalg, og folk har engasjert seg i kampen for et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.

Det handler om å beskytte vårt viktigste matfat og fødestua til den siste store torskestammen. I følge Havforskningsinstituttet fins det ingen andre steder i verden der et så lite område er så viktig for store og viktige fiskebestander. Det handler om å utvikle arbeidsplasser knytta til fornybare næringer som fiskeri og reiseliv, i stedet for en del oljearbeidsplasser i noen tiår. Utenfor Vesterålen er norsk sokkel på sitt aller smaleste. Slipper vi til oljeindustrien, må fiskeflåten vike plassen.

SV støtter vardebrenningen og håper bålene flammer over hele landet - for naturens skyld, for fiskernes skyld - og først og fremst for barnebarnas skyld. For hvis de skal vokse opp uten farlige klimaendringer, er vi nødt til å la to tredjedeler av oljen ligge der den er i dag. Vi må begynne med å la olja bli liggende utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. Rogaland SV er for innsamling av kunnskap om Lofoten, men mot konsekvensutredning etter petroleumsloven, fordi det er et trappetrinn i en åpningsprosess. Hver gang det har blitt gjennomført, har det ført til at nye områder har blitt åpnet for oljevirkosomhet, Vi har mer enn nok kunnskap til å si ja til å holde våre mest verdifulle og sårbare havområder oljefrie.

SV og miljøbevegelsen har vunnet denne saken to ganger før, og vi har tenkt å vinne på nytt. SV kommer aldri til å svikte Lofoten, Vesterålen og Senja.

1 U46. Norge trenger en energi og klimapolitisk snuoperasjon!

2

Nr	U46	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Hordaland SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	--------------

3

4 Norge har store naturverdier, som har gitt norsk industri avgjørende krafttilførsel, samtidig som
5 vi i relativt stor grad har greid å ivareta det biologiske mangfoldet, kulturlandskapet og en solid
6 turistnæring. NHO og kraftselskapene ønsker nå å føre enda mer kraft ut av landet og gjøre
7 Norge til «Europas batteri». Det argumenteres klimapolitisk for flere utenlandskabler, med
8 økonomisk inntjening som motiv. Bygging av flere kraftverk med tilhørende distribusjonsnett vil
9 true naturverdier, kulturlandskap og turistnæring. I sin ytterste konsekvens vil dette også
10 ramme industriarbeidsplassene og norske forbrukere, ved at strømprisene drives oppover.

11

12 El-sertifikatordninger og kvotehandel-system stimulerer til økt krafteksport i klimaets navn og
13 det på tross av at det ikke finnes noen garanti for at kraften erstatter fossil brensel i andre
14 europeiske land. I den grad norsk el-kraft eventuelt fører til redusert kullkraft i Europa, blir
15 CO₂-kvoter frigjort og tilgjengelig for andre forurenserne. Dermed utlignes effekten.
16 Kraftselskapenes profittmotiv tjener eierne, men går på bekostning av miljøpolitiske,
17 næringspolitiske og andre samfunnsmessige hensyn.

18

19 Globalt har Norge innordnet seg den FN-administrerte CDM-ordningen (Clean Development
20 Mechanism) Verken den norske stat eller norske bedrifter bør satse på CDM-tiltak i U-land, som
21 viser seg å gå på bekostning av menneskerettigheter, medfører lokal forurensing og heller ikke
22 medvirker til reduksjon av klimautslippene. CDM-systemet har gitt økte utslipp. Årsaken er at
23 markedsmekanismer setter hensynet til profitt foran hensynet til miljø og menneskerettigheter.

24

25 SV mener at:

26

27 ▲ Norsk kraftproduksjon sitt fremste formål må være å skaffe forutsigbar kraft til
28 forbrukere og industrien, og ikke være en handelsvare.

29 ▲ Kraftutveksling med utlandet skal kun forekomme ved betydelig kraftoverskudd

30 ▲ Norge bør være en pådriver for å endre CDM-ordningen i en mer bærekraftig retning

31 ▲ Norge bør trekke seg ut av CDM-ordningen inntil det har kommet på plass et

32 system, som ivaretar miljø – og menneskerettigheter.

33 ▲ Norge vil ivareta sine internasjonale klimaforpliktelser ved å satse ytterligere på direkte
34 støtte til igangsetting av klimaprosjekter, som pågår uavhengig av kvotehandelssystemet.

35 ▲ Det må innføres en internasjonal CO₂-avgift

36 ▲ Hovedandelen av utslippskuttene må tas nasjonalt.

37

U47. Bergensbanen viktigste bindeleddet mellom øst og vest.

Nr	U47	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Hordaland SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	--------------

SV krever fortgang i opprustning, utbygging og modernisering av den viktigste samferdselsåren mellom øst og vest, Bergensbanen.

I dag er det inntil tre uker ventetid for å få sendt gods på skinner mellom Bergen og Oslo.

Mengden av gods som transporteres mellom øst og vest tilsvarer i dag 700 vogntog hver dag.

Gods på skinner sparer liv, infrastruktur og samfunnet for store utgifter.

En passasjerkilometer med tog i dag gir 3 kg Co2 utslipp, mens fly gir mer enn 50 kg CO2 pr.

passasjerkilometer. Selv om en opprustet Bergensbane gir noe større utslipp, er de dramatisk

lavere enn fly. SVs mål er en Bergensbane med 4 timers kjøretid innen 2020.

Følgende delprosjekter på Bergensbanen er helt nødvendig å gjennomføre så snart som mulig:

▲ Dobbeltspor Bergen – Arna med ny tunnel gjennom Ulriken. Antall passasjerer har steget betydelig de senere år, og bare mellom Indre Arna og Bergen reiser det mer enn 2 millioner passasjerer hvert år. 126 tog i døgnet kjører gjennom en av Europas mest trafikkerte enkeltsporede tunneler. Regjeringen sitt vedtak om byggestart i 2013 vil ha stor samfunnsøkonomisk gevinst.

▲ Nytt signalanlegg på strekningen Bergen – Fløen og ny stasjon i Arna.

▲ Godsterminalen på Nygårdstangen i Bergen kan nesten tredoble godsmengden dersom det blir bygget nye krysningsspor og dobbeltspor.

▲ SV krever at Ringeriksbanen nå realiseres etter å ha vært planlagt siden 1858. Den er også vedtatt en rekke ganger i Stortinget. Reisetiden mellom Bergen og Oslo vil bli redusert med 1 time og en venter at 900 000 nye reisende vil ta toget. Ringeriksbanen må realiseres gjennom Nasjonal transportplan i kommende planperiode.

▲ Vossebanen er svært viktig. En opprustet lokalbane kan avlaste den trafikkfarlige E16. Det er et mål om at kjøretiden til Voss blir 50 min.

▲ Nytt togmateriell på Vossebanen. I dag er togsettene mer enn 25 år gamle. Nye togsett er en forutsetning for å øke bruken av banen og at holdeplassene opprettholdes.

U48. Tid for tøffe politikere!

Nr	U48	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstillere	Sandnes SV
----	-----	------	----------------------------	------------------	------------

På NRK Rogaland kan vi nå lese at det blir rushtrafikk hele dagen på Nord-Jæren. Kapasiteten på motorveien er sprengt og verre vil det bli om ikke biltrafikken reduseres dramatisk sier Undheim i Vegvesenet. De siste årene har trafikken økt med 22 prosent ved Auglendshøyden. Nå passerer på det meste 75 000 biler daglig gjennom tunnelen. På Forus har døgntrafikken økt med 40 prosent i samme periode, og er nå oppe i 90 000 viser tallene Vegvesenet har lagt fram nylig.

Antall registrerte personbiler i Stavanger og Sandnes var i 2004 ca 71 000. Nå har antallet økt med over 30 prosent og passert 90 000.

40 000 arbeidsplasser på Forus skal i løpet av de neste femten årene vokse til 70 000, i et område med dårlig kollektivdekning. Det er dårlig byplanlegging å plassere kontorarbeidsplasser på et sted med så dårlig kollektiv-, gå- og sykkeltilgjengelighet, sier Undheim. Sandnes SV støtter Kolumbus-direktør Odd Aksland som sier at en annen type bompenger som må opp, og vi trenger en mer restriktiv parkeringspolitikk, færre parkeringsplasser på arbeidsplasser og skoler og i sentrumsnære områder. Undheim i Vegvesenet viser til Trondheim, der de har gjort vanlige bilfelt om til kollektivfelt. De har parkeringsrestriksjoner og tidsdifferensierte bompenger.

Vi leser og at målet om flere kollektivreisende ikke er nådd, selv om Rogaland fylkeskommune de siste ni årene har brukt fem milliarder kroner på kollektivtrafikken i Rogaland. I forhold til veksten i folketallet reiste færre rogalendinger kollektivt i fjor enn i 2005. Direktør i Kolumbus, Odd Aksland, krever politisk vilje og dramatiske tiltak for å begrense biltrafikken. Og Undheim fra Vegvesenet sier politikerne i Trondheim har vært tøffere enn det de har vært i Stavanger. Sandnes SV mener vi i Rogaland ikke kan være mindre tøffe enn trønderne. Nå må vi få de tøffe politikerne på banen og gjøre de nødvendige valgene.

Regjeringen tilbyr millioner i støtte til områder som tar politiske grep og setter nødvendige mål for reduksjonen i biltrafikken. Sandnes SV mener vi har ikke råd til å si nei til flere hundre millioner til kollektivsatsing. Kommunene på Nord-Jæren må samarbeide og lage en samlet kollektivplan for hele regionen, sammen med en felles målsetting for reduksjon i biltrafikken.

Sandnes SV mener at det kreves flere tiltak samtidig:

Bybane må på plass for å gi flere mulighet til å reise effektivt og kollektivt .

Oppretting av direkteruter til knutepunkt og pressområder som et av mange satsinger på tilrettelegging for bussreiser og reiser med buss til og fra tog og bane.

Det må tilrettelegges for gratis parkering utenfor bysentrum, både i Stavanger og Sandnes, og tilbud om felles parkering- og kollektivbillett langs jernbane- og bybanesporet.

Det må gis skattefritak dersom arbeidsgiveren lar sine ansatte få gratis/subsidiert buss-/tog-/båtkort, eller at de ansatte får dette som bruttotrekk på lønns slippen.

1 En oppfølging med fordelsbeskatning av gratis parkeringsplass hos arbeidsgiveren i sentrale
2 områder med godt utbygd kollektivtilbud vil være gunstig, sammen med restriksjoner på antall
3 parkeringsplasser knyttet til etableringer av nye virksomheter. Innstramming i eksisterende
4 plasser vil og bidra til reduksjon av bilbruk. Dagens bomring på Nord-Jæren, der personbiler
5 med brikke betaler 20 kroner for å passere, viser seg ikke egnet til å få noen til å sette bilen fra
6 seg. Vi må etablere en ny og ekstra bomring nærmere Stavanger sentrum, jfr forsøket i
7 Stockholm.

8 Sandnes SV mener dobbeltspor på Jærbanen må videreføres til Bryne og videre til Eigersund.
9 Dette må være bygd med høytogstandard. Vi ønsker også et nytt togstopp på Kviamarka i Hå og
10 på Lura i Sandnes. I første omgang kan 50 mill til vendespor på Ganddal bidra til 15.
11 minuttersavganger mellom Ganddal og Stavanger. Nå er det 15. minutters avgang mellom
12 Sandnes og Stavanger, noe som har bidratt til økning i antall reisende. En utvidelse av
13 stekningen med 15. minutters avganger vil bidra til ytterligere økning i antall reisende.
14 Ålgårdsbanen må være med i satsingen på Jærbanen, som et tredje spor på delstrekning. Da får
15 vi jernbanetilbud koblet til Jærbanen for søndre del av Sandnes til både boliger og
16 industriområder, sammen med tilkobling til Gjesdal kommune. Dette er allerede
17 kostnadsvurdert, og kriteriene vil være overkommelige å tilfredsstillere.

18 Kommunene Stavanger, Sola og Sandnes må ta initiativ til et pilotprosjekt i samarbeid med
19 Rogaland Fylkeskommune og næringslivet. Og så må staten bidra i det som kan bli tidenes
20 snuoperasjon for kollektivreiser i distriktet. Da vil næringslivet i området få de ansatte til å reise
21 kollektivt til og fra jobb, de får fram sine varer og håndverkere kommer seg på jobb.

22

U49. Matproduksjonen skal øke

Nr	U49	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	-------------------

- 2
- 3 Stortingsmeldingen om landbruks- og matpolitikken, fastsetter ambisiøse målsettinger for
4 utviklinga av norsk landbruk og matproduksjon de kommende åra. For å opprettholde vår
5 forsyningsgrad må innenlands produksjon av mat øke med 1 % i året fram mot 2030. Framtidig
6 global matsikkerhet har blitt et meget sentralt tema internasjonalt. Det å sikre nok mat til en
7 raskt økende befolkning på en jordklode med klimaendringer, er den viktigste utfordringen
8 verdens befolkning står overfor på sikt.
- 9 OECD og FAO skriver i sin Food Outlook 2012 – 2021 at allerede i 2021 vil jordas befolkning ha
10 økt med 680 millioner sammenlignet med 2012. Samtidig forventes en langsommere vekst i
11 produksjonen det kommende tiåret. Grunnen til dette er økende ressursmangel, miljøbelastning
12 og økte produksjonskostnader. Med bakgrunn i dette er hovedutfordringen for landbruket å øke
13 produktiviteten på en mer bærekraftig måte, for å møte den økte etterspørselen etter mat, fôr,
14 biodrivstoff og fiber.
- 15 Disse utviklingstrekkene, sammen med de innenlandske politiske målsettingene for landbruket,
16 understreker behovet for å utnytte jordressursene effektivt også i Norge. Dette gjelder både
17 innmark og utmark. Landets produksjonspotensial må utnyttes gjennom en politikk som gjør
18 jordbruk og produksjon av mat lønnsomt.
- 19 I dag viser imidlertid statistikken at jordbruksarealet i Norge er redusert fra et nivå på 10,36
20 millioner dekar i 2002 til 9,9 millioner daa i 2012, en nedgang på 450 000 daa. Bare de siste fem
21 årene har nedgangen vært på 326 000 daa. Arealnedgangen skyldes delvis nedbygging av dyrka
22 jord, men i hovedsak er arealnedgangen et resultat av at jordbruksareal går ut av drift. Dette er
23 alvorlig!
- 24 Norsk landbruksvarehandel viser de siste ti årene en sterk vekst i importvolum, samtidig som
25 eksportvolumene er stabile. Med unntak av svin og fjørfe har norske produksjonsvolum i beste
26 fall stagnert, og det er en fallende tendens i forhold til etterspørselen i markedet for mange
27 produksjoner og produkter. Det betyr i klartekst at det er importvolumene som dekker opp den
28 økte etterspørselen av mat i Norge.
- 29 For å ivareta de nye og ambisiøse målsettingene i Stortingsmeldinga er det ikke tilstrekkelig å
30 framskrive utviklinga vi har hatt i landbruket fram til i dag. Produksjonsgrunnlaget og
31 produksjonsevnen må økes gjennom virkemiddelbruk som gjør det lønnsomt å produsere mat i
32 Norge. Lønnsomheten per produsert enhet må økes, og kvalitet må premieres. Nye generasjoner
33 må tilbys inntekt og velferd på linje med andre grupper. Vårens jordbruksforhandlinger blir
34 dermed avgjørende for å vise at landbruksmeldingas målsettinger følges opp med nødvendig
35 landbrukspolitisk virkemiddelbruk.
- 36 Den kronemessige forskjellen i inntekt mellom jordbruket og andre grupper må tettes. Dette er
37 nødvendig dersom næringa i åra framover skal være i stand til å konkurrere om arbeidskraft, og
38 samtidig sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og vedlikehold av jordressursene.

1 Rammevilkårene for melk- og storfekjøttproduksjonen må styrkes betydelig. Dette er
2 produksjoner som i stor grad baseres på norske ressurser. Brukerne i disse produksjonene har
3 små muligheter for å kompensere et lavt lønnsnivå i landbruket med annen inntekt. Brukerne
4 har til en hver tid ansvar for husdyra. Disse produksjonene utgjør en stor andel av sysselsettinga
5 i norsk landbruk. Samtidig er disse produksjonene kapitalintensive. Det er innenfor disse
6 produksjonene en må utløse de største investeringene for å fornye driftsapparatet og sikre
7 framtidig drift. Det raskt økende underskuddet av storfekjøttproduksjon er uholdbart
8 sammenstilt med målsettingene i landbruksmeldinga. Det gir rom for betydelig prisøkning på
9 storfekjøtt. Sentrale beitetilskudd er meget viktig for å ivareta kulturlandskap og biologisk
10 mangfold. Økonomien i melk- og storfekjøttproduksjonene må styrkes med budsjettmidler.

11 Det samlede investeringsbehov i norsk landbruk det nærmeste 10-året er anslått til 53 mrd kr.
12 57 % av dette er knyttet til melkeproduksjon. Dette understreker behovet for økte bevilgninger
13 til investeringsvirkemidler i årets og framtidige jordbruksoppgjør.

14 En sterk økning i investeringsvirkemidlene er helt nødvendig for å sikre fornying av
15 driftsapparatet i norsk landbruk. En betydelig styrking av investeringsvirkemidlene er viktig
16 også for å hindre vertikal integrasjon fra dagligvarekjedene.

17 Det må også innføres en ordning for fondsavsetning med skattefordel i jordbruket etter samme
18 lest som skogfondsordningen. Dette vil gi den enkelte gårdbruker mulighet til å bygge opp
19 kapital i et eget investeringsfond.

20

1 **U50. Stans tapet av naturmangfold**

Nr	U50	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	-------------------

2

3 Et rikt naturmangfold er en kilde til livskvalitet, verdiskapning og tjenester fra naturen, og er en
4 av vår beste forsikringer i møte med et klima i forandring. Vi har både en moralsk forpliktelse,
5 og plikt etter norsk og internasjonal rett, å bevare mangfoldet og restaurere ødelagt natur slik at
6 naturarven overlates i bedre stand til våre etterkommere enn den er i dag.

7 Nå står hver femte art på den norske rødlista over trua arter, og vårt arealforbruk er ikke
8 bærekraftig. Vi har kartlagt bare 20 % av den mest verdifulle naturen. Det pågående tapet av
9 naturmangfold i Norge er en like stor miljøtrussel som klimaendringene. Blir en art utryddet, har
10 vi mistet den for alltid.

11 SV vil styrke kartlegging og kunnskapsgrunnlag, bedre kompetansen og kapasiteten på miljø i
12 kommunene, reformere arealforvaltningen slik at vi stanser forbruket av natur, ta hele
13 naturmangfoldlovens potensial for å bevare naturmangfoldet fullt ut i bruk, verne større arealer,
14 restaurere og skjøtte det artsrike kulturlandskapet, bekjempe fremmede arter og sette
15 naturmangfold høyere på dagsorden.

16 Vi skal ikke legge lokk på Norge, men vi skal høste av naturens ressurser på en måte som
17 bevarer og øker rikdommen, og vi skal få på plass en smartere og mer kunnskapsbasert,
18 helhetlig og langsiktig arealplanlegging.

19

20

21

1 U51. Vern om villaksen

Nr	U51	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	-------------------

2

3 Villaks er et viktig symbol for vill og frisk norsk vassdragsnatur, og betyr svært mye for kultur,
4 opplevelse, rekreasjon, vitale bygdesamfunn, identitet og verdiskaping. Villaksen er i sterk
5 tilbakegang og Norge forvalter om lag en tredjedel av restbestanden. Dette gir oss et særskilt
6 internasjonalt ansvar for å ta vare på villaksen og dens leveområde. Beregninger tyder på at det
7 årlige innsiget av villaks til Norge er mer enn halvert i løpet av de siste 25 årene. Mye skyldes
8 naturlige svingninger i havmiljøet, men menneskets aktiviteter har bidratt negativt.

9 Effektive tiltak mot laksedreperen Gyrodactylus salaris og sur nedbør har likevel gitt resultater.
10 Nå fanges mer en hver sjuende villaks i kalkede eller gyrobearbejdede vassdrag! Det viser at
11 miljøtiltak nytter.

12 Nasjonene laksevassdrag og fjorder skal beskytte prioriterte villaksbestander mot
13 menneskeskapt negativ påvirkning. Det må stilles svære strenge krav til å «dokumentere» ingen
14 negativ effekt før ny virksomhet kan starte. Bergverk, fiskeoppdrett og vannkraftutbygginger er
15 næringer som har stort potensial for negativ påvirkning på villaksen. Mange nasjonale
16 laksefjorder har for liten utstrekning til å gi effektiv beskyttelse mot rømt oppdrettslaks og
17 lakselus. SV vil derfor utvide flere nasjonale laksefjorder.

18 Vannmiljø og forholdene for villaks må prioriteres sterkt i forbindelse med revisjoner av
19 vilkårene for vannkraftanlegg. Nye vannkraftreguleringer i nasjonale laksevassdrag må ikke
20 tillates.

21 Villaksen er første art i norsk natur som gis kvalitetsnorm etter Naturmangfoldloven. Alle
22 bestander må raskt omfattes av ordningen. Kvalitetsnormen adresserer alle kjente trusler og
23 normen må utløse kraftfulle og forpliktende tiltak.

24

25

1 U52. SV vil ha et miljømessig bærekraftig havbruk

Nr	U52	Tema	Miljø, transport og næring	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	-----	------	----------------------------	-----------------	-------------------

- 2 Havbruk har stort potensial for miljømessig bærekraftig produksjon av mat, fôr og bioenergi.
3 Dyrking av alger og skjell der det verken tilføres biologisk materiale, fôr eller kjemikalier bør
4 stimuleres. Fylkeskommune og kommune må samarbeide om å lage oppdaterte kystsoneplaner
5 der havbruksnæringa styres til egnede arealer og hvor negative konsekvenser for
6 naturmangfold, tradisjonell bruk og andre interesser er minst mulig.
- 7 Lakseoppdrett er en av våre største eksportnæringar med stor betydning for mange
8 lokalsamfunn. Denne delen av havbruksnæringa har vokst svært raskt og er i følge
9 riksrevisjonen utenfor miljømessig bærekraftige rammer. Miljøproblemer knyttet til lakselus og
10 rømminger er verst. Det er stor risiko for at bestander av villaks, sjøørret og sjørøye skades av
11 lakselus og en tredjedel av undersøkte villaksbestander er allerede genetisk endret av rømt
12 oppdrettslaks. Ny vekst i lakseoppdrett må kun skje i rømmingsfrie og lusefrie anlegg. Ved
13 sviktende bærekraft på lokaliteter eller regioner må driften legges om eller reduseres.
- 14 Det brukes mye fisk i fiskefôr. Og det bør ikke brukes fisk som er egnet til konsum til fiskefôr.
15 Fôrprodusentene må kunne dokumentere at kun bruk av fisk og krepsdyr fra bærekraftig
16 forvaltede bestander brukes i fiskefôr. Genmanipulerte bestanddeler må ikke brukes og det bør
17 stimuleres til utvikling og produksjon av nye typer fôrråstoff.
- 18 Oppdrett av marine fiskearter utsatt for avl er miljømessig krevende. Ikke bare kan fisk rømme
19 men de kan gyte i merdene og derved genetisk påvirke ville bestander. Det bør settes krav om
20 bruk av steril oppdrettsfisk.
- 21 Flere millioner oppdrettsfisk dør eller forsvinner hvert år, og andelen ligger stabilt på ca 20% av
22 fisken som settes ut. Dette er et alvorlig signal om dårlig dyrevelferd. Dagens regulering i antall
23 tonn maksimalt tillatt biomasse per konsesjon gir ikke tilstrekkelig intensiver for å bedre
24 forholdene. Regulering av maksimalt antall fisk satt ut per år vil stimulere til bruk av bedre
25 teknologi, lokaliteter og driftsmåter.
- 26 SV krever:
- 27 Miljømessig bærekraftig havbruk.
- 28 At indikatorer for miljømessig bærekraft for næringas virksomhet må raskt utvikles og tas i bruk
29 for å styre næringas omfang og driftsmåter.
- 30 At lakseoppdrettsnæringa må bidra økonomisk inn i et statlig styrt miljøfond. Fondet skal dekke
31 utgifter til overvåking og tiltak for å redusere miljøkonsekvenser av rømt oppdrettslaks og
32 lakselus.
- 33 At det på sikt innføres krav om å ta vare på organisk avfall fra oppdrett. I første omgang må det
34 stimulere til utvikling av teknologi og logistikk for bruk av organisk avfall fra fiskeoppdrett kan
35 brukes til biobrensel, jordforbedring etc.
- 36 At det innføres en grense for maksimalt antall fisk tillatt årlig satt ut per konsesjon.
- 37 At tradisjonelt merdbasert fiskeoppdrett ikke tillates i ferskvann.

1 **Del 6. Internasjonalt, forsvar og sikkerhet**

2

- 3 • U53. Aust-Agder SV sier nei til norsk krigsdeltaking i Mali! (Aust-Agder SV)
- 4 • U54. Politisk løysing i Syria (Hordaland SV)
- 5 • U55. Uten tittel (Alejandro Pérez)
- 6 • U56. 28 kampfly er nok (Dag Seierstad og Ivar Johansen)
- 7 • U57. Uten tittel (Alejandro Perez)

8

9

1 **U53. Aust-Agder SV seier nei til norsk krigsdeltaking i Mali!**

Nr.	U53	Tema	Internasjonal politikk og forsvarspolitik	Forslagsstiller	Aust-Agder SV
-----	-----	------	---	-----------------	---------------

2

3 Årsmøtet i Aust-Agder SV seier eit klart nei til at Norge skal engasjere seg militært i Mali, korkje
4 gjennom støtte til den gamle kolonimakta Frankrike eller som del av eventuelle EU-styrkars
5 operasjonar. Vestlege militære inngrep vil bli langvarige og vil berre gje auka
6 rekrutteringsgrunnlag for dei islamistiske terroristane. Det vil forlenge krigen ytterlegare og i
7 tillegg føre til auka spreing av konfliktene til fleire land i området, slik erfaringane frå Irak,
8 Afghanistan og Libya tydeleg har lært oss.

9 Både dei islamistiske terroristane og Malis militærstyrkar har utført grove brot på
10 grunnleggande menneskerettar for dei som bur i Mali. Malis noverande regime kom til makta
11 ved eit kupp, så ingen av dei krigførande partane er ein legitim representant for det maliske folk.

12 FN har gitt mandat til at dei tverrstatlege afrikanske samarbeidstyrkane ECOWAS skal forsøke å
13 etablere seg som ein tradisjonell fredsstyrke for å skilje dei stridande og legge grunnlag for
14 forhandlingar om ei politisk løysing. Konflikten i Mali er samansett og kompleks, og kan ikkje
15 løysast militært. Om Norge ikkje deltar militært i konflikten i Mali, så vil vi kunne oppretthalde
16 så brei internasjonal tillit hos alle partar at den norske regjeringa framleis kan bidra positivt i
17 ein eventuell framtidig fredsskapande forhandlingsprosess som er den einaste verkelege
18 løysinga for folket i Mali.

19

20

U54. Politisk løysing i Syria

Nr.	U54	Tema	Internasjonal politikk og forsvarspolitikk	Forslagsstiller	Hordaland SV
-----	-----	------	--	-----------------	--------------

Den syriske borgarkrigen har snart vart i to år, med store menneskelege lidingar som resultat. Fleire titals tusen menneske skal ha blitt drepne, og mange fleire er på flukt i sitt eige land eller i nabolanda. Både regjeringsstyrkane og opprørarane er ansvarlege for fryktelege krigsbrottsverk.

Det er viktigare enn nokon gong å få til ei politisk løysing på konflikten, der alle partar i Syria er inkludert. Det må arbeidast for overgangsforhandlingar der syrerane sjølv har det avgjerande ordet. Til no har den utanlandske innblandinga medverka sterkt til polarisering mellom ulike syriske grupper og ei fastlåsing av situasjonen. Eitt av hovudproblema er at vestlege stormakter og arabiske land vil pressa fram eit regimeskifte, for å styrka sine eigne strategiske interesser i regionen. Skal ei politisk løysing vera mogleg må den utanlandske innblandinga endrast til aktiv støtte for forhandlingar. FN og spesialutsending Brahimi må få reell støtte til sitt arbeid. Det er etter SV sitt syn ikkje tvil om at president Assad ikkje har legitimitet som statsleiar i Syria, og det syriske folket må få velgje sine leiarar i frie val. Likevel kan det ikkje vera et førehandskrav til forhandlinar at president Assad må gå av. Det må vera resultat av ein syrisk-styrt forhandlingsprosess mellom alle relevante partar, og ikkje eit diktat utanfrå eller frå delar av opposisjonen.

Det syriske samfunnet er religiøst og etnisk oppsplitta, med mange motstridande interesser. Dette kombinert med motstridande stormaktsinteresser gjer at konflikten kan bli endå meir langvarig og brutal, med fare for sprenging til fleire av nabolanda. Dei menneskelege kostnadene er allereie alt for store.

SV støttar FN sitt arbeid for forhandlingar mellom partane i Syria. Slike forhandlingar må vera reelle og gi rom for alle dei ulike syriske folkegruppene. Det kan ikkje vera eit førehandskrav at regimet skal falla.

SV meiner at Noreg og andre vestlege land må trappa opp den humanitære innsatsen i Syria og i nabolanda. SV oppfordrar eigne medlemmar og sympatisørar til å støtta Norsk Folkehjelp og andre hjelpeorganisasjonar sitt arbeid i regionen.

1 **U55. Uten tittel**

Nr.	U55	Tema	Internasjonal politikk og forsvarspolitikk	Forslagsstiller	Alejandro Pérez
------------	-----	-------------	--	------------------------	-----------------

2

3 SVs landsmøte støtter den politiske prosessen i Venezuela med omfordeling av landets ressurser

4 og overbringer kondolanser til PSUV og det venezuelanske folk etter Hugo Chavez' bortgang.

5

U56. 28 kampfly er nok

Nr.	U56	Tema	Internasjonal politikk og forsvarspolitik	Forslagsstiller	Dag Seierstad og Ivar Johansen
-----	-----	------	---	-----------------	--------------------------------

Alt tyder på at de som står bak de siste åras terroraksjoner, får det de ber om: De vil ha akkurat de gjengjeldelsene som aksjonene utløser. Jo flere gjengjeldelser som rammer sivile, jo bedre. Gjengjeldelsene er målet for terroraksjonene.

Men har de militære intervensjonene i Afghanistan, Irak og Libya ført til færre terrorister – eller til flere?

Alt vestlige politikere og media formidler, forbereder oss på at "krigen mot terror" kan bli en varig tilstand. Dermed sikres også et langt og stabilt herredømme over vestlig politikk for de miljøene som ser seg økonomisk tjent med all slags "krig mot terror". Den amerikanske rustningsindustrien er på stadig jakt etter prøvefelt for stadig smartere våpensystemer. Denne industrien har aldri rygga tilbake for at våpen faktisk brukes. Det er da de foreldes raskest.

Det er derfor ikke av hensyn til oss sjøl og vår egen sikkerhet vi må bryte "solidariteten i NATO" i "krigen mot terror". Det er for å hindre at konfliktlinjene i verden blir trukket og befestet på en slik måte at terroraksjonene i september 2011 ble starten på noe som kan sprengne kloden for godt.

De fleste er enige om at det er bruk for fly som kan hevde norsk suverenitet over de enorme havområdene vi har tatt ansvaret for. Vi trenger dem for å oppdage hva som foregår av ulovlig fiske og annen lyssky virksomhet, og vi trenger dem til å avskjære russiske fly som tester beredskapen vår. Men det trengs ikke 56 bombefly spesielt egnet for luft-til-bakke-angrep til slike oppgaver.

Det var også et annet uttalt formål med bestillingen av kampfly: De trengtes for at det norske forsvaret skulle kunne delta i oppdrag langt utafor norsk territorium. Det er ingen tvil om at det er store behov for fredsbevarende og konfliktdempende militær innsats i mange konfliktområder rundt om i verden. Men det er ikke bombefly som trengs da.

Kjøp av så mange kampfly, vikler Norge inn i offensive krigsstrategier som vi lett mister kontrollen over. Skaffer vi oss 56 kampfly stappfulle av hypereffektiv krigsteknologi, er nok faren langt større for at de vil bli brukt til oppdrag "out of area" enn for at de kommer i kamp over norske farvann under overvåkingsoppdrag.

Bruk av vold fremmer alt for lett en voldsspiral uten ende både i omfang og intensitet. Det må være vårt første svar når vi bli spurt om hva som er vårt alternativ i kampen mot terrorismen.

- 1 Så må det langsiktige arbeidet starte med å bygge opp en innsats for fred like omfattende, med
2 samme innsats av penger, av forskning, av overvåking, av informasjon og av utdanning av
3 fredspersonell som det som i dag brukes for å kunne føre krig.
- 4 Dette er i dagens situasjon en utopi. Men utopien angir en retning for handling.
- 5 Over 250 milliarder kroner kan det koste å kjøpe og drifte 56 kampfly over en
6 tredveårsperiode. Et land som ved høytidelige anledninger ynder å kalles seg en
7 fredsnasjon, burde i det minste kunne møte krigsnasjonen Norge på halvveien: 125
8 milliarder kroner vært brukt til et fredspolitisk handlingsprogram.– slik at vi nøyer oss
9 med den andre halvparten til det mest primitive av alt: fortsatte kjøp av kampfly.
- 10 SV landsmøte ber partiets stortingsgruppe arbeide for, og fremme forslag, i tråd med
11 dette.
- 12
- 13
- 14

1 **U.57 Uten tittel**

Nr.	U57	Tema	Internasjonal politikk og forsvarspolitikk	Forslagsstiller	Alejandro Pérez
-----	-----	------	--	-----------------	-----------------

2

3 SV støtter fredsforhandlingene mellom regjeringen i Colombia og FARC-EP. SV skal jobbe for
4 at norske myndigheter fremmhever viktigheten av en mer rettferdig omfordelingspolitikk som
5 tar tak i de grunnleggende årsaken til konflikten, i den grad det finnes kanaler for det.
6

7 SV skal fortsatt bidra til å sikre at en frihandelsavtale ikke undertegnes før en reell mekanisme
8 for beskyttelse av arbeidereres rettigheter er på plass. Frihandelsavtalen slik det foreligger i dag
9 vil innskrenke arbeidernes rettigheter og gi vanskeligere kår for fagforeningsarbeidere.

10

1 **Del 7. Bolig og bypolitikk**

- 2 • U58. SV krever en ny boligpolitikk (Nord-Trøndelag SV)
- 3 • U59. Grønne byer med rom for alle (Flere forslagsstillere)
- 4 • U60. Bolig ikke et investeringsobjekt men en menneskerett. (Hordaland SV)

5

6

U58. SV krever en ny boligpolitikk

Nr	U58	Tema	Bolig og bypolitikk	Forslagsstiller	Nord-Trøndelag SV
----	-----	------	---------------------	-----------------	-------------------

Boligmarkedet i Norge er presset, og prisene har økt kraftig de siste årene. Unge boligsøkere har store problemer med å komme seg inn på markedet. Foreldrenes økonomi er blitt avgjørende for hvem som klarer å skaffe seg sin første bolig. Boligmarkedet har ikke bare skapt et A- og B-lag, men også et C-lag. Det er blitt et klassespørsmål.

Boligtilbudet er for lavt, og etterspørselen er for stor. Markedet klarer ikke alene å sikre at det bygges nok boliger. Kommunenes ansvar må tydeliggjøres, mens staten må legge til rette gjennom gode økonomiske støtteordninger til kommuner og boligbyggelag. Nord-Trøndelag SV ønsker en aktiv, offentlig boligbygging som regulerer boligmarkedet.

For SV er bolig en like viktig del av velferdspolitikken som helse, utdanning og inntektssikring. Det er nødvendig med politisk styring for å sikre boliger til en pris folk har råd til. Det er også avgjørende for tilflytting til distriktskommuner at det bygges boliger for førstegangsetablerere.

SV krever:

- en nasjonal boligplan. En slik plan må sette klare forventninger til kommunene gjennom statlige planretningslinjer som pålegger kommunene å bygge nok boliger. Samtidig må staten kunne pålegge regionalt plansamarbeid i pressområder.
- at det opprettes et statlig utbyggingsselskap.
- at Husbanken styrkes for å øke boligbyggingen.
- at kommunene tilbys gunstige lån til tomtekjøp og boligbygging, og støtte til ikke-kommersielle boligprosjekter.
- at det innføres en leietrygghetslov for å sørge for etablering av flere ikke-kommersielle utleieboliger.
- å fjerne skattefordelen i formuesberegningen for bolig nummer to, for å dempe prisveksten og redusere boligspekulasjonen.

1 U59. Grønne byer med rom for alle

2

Nr	U59	Tema	Bolig og bypolitikk	Forslagsstillere
				Ranveig Kvifte Andresen (Akershus SV), Torgeir Knag Fylkesnes (Troms SV), Eirik Faret Sakariassen (Rogaland SV), Marianne Borgen (Oslo SV) Ingvild Reymert. (Oslo SV)

3

4 Våre største byer vokser og forandrer seg raskt. De tiltrekker seg et mangfold av mennesker og
5 aktiviteter. Mulighetene dette skaper for spennende byer er store, men skal byene lykkes kreves
6 et langt sterkere offentlig engasjement.

7 Høyresidens løsning er marked og kommersialitet, som skaper ekskluderende byer hvor tilgang
8 bestemmes av personlig økonomi. SV ønsker derimot at byene skal være et fellesskapsprosjekt.
9 Vårt grunnleggende mål er at alle skal ha lik tilgang til byens goder og muligheter, uavhengig av
10 bakgrunn og interesser.

11 I dag er det et fravær av offentlig engasjement og kunnskap om byen. Resultatet er at det
12 overlates til markedet, som fører til sosial ulikhet, bilbasert infrastruktur, mangel på boliger og
13 høye priser. En bypolitisk visjon som snur dette forutsetter en nasjonal og lokal innsats. Skal vi
14 sørge for økt boligbygging, ambisiøs utbygging av kollektivtrafikk og bekjempelse av økonomisk
15 ulikhet fordres en radikal omorganisering av dagens bypolitikk.

16 Alle har rett på et sted å bo, men det markedsliberale boligmarkedet har vist seg utilstrekkelig i å
17 dekke behovet for nok boliger. Dette fører til at sørger for at stadig flere grupper presses ut av
18 byene eller av områder av byen: Byene støter fra seg folk, spesielt de med dårlig råd. SV går
19 derfor inn for et tyngre offentlig engasjement i boligpolitikken, for å sikre at norske byer har
20 rom for alle.

21 SV vil innføre en nasjonal boligplan hvor stat og kommune i felleskap tar ansvar for et betydelig
22 høyere tempo i boligbyggingen, for å sikre folk bolig til en anstendig pris og av god kvalitet. Det
23 offentlige skal ikke bare tilrettelegge for boligbygging, men også sørge for gjennomføring. Videre
24 skal en ikke-kommersiell leiesektor etableres gjennom bygging av flere offentlige utleieboliger
25 og studentboliger, samt at skatteendringer for å bekjempe boligspekulasjon innføres.

26 SV ønsker grønne byer som inviterer til å sykle eller å gå. Der avstandene er store skal
27 kollektivtrafikk skal være det naturlige transportvalget. Høy bilbruk fører til uakseptable utslipp
28 av klimagasser, dårlig byluft og lite effektiv arealbruk. Med gode, kollektive løsninger skal vi
29 skape byer der lufta er ren, støynivået lavt og bevegelse trygt.

30 Kollektivtilbudet i de største byene er i dag for smått, for dårlig og til dels overbelastet. SV vil
31 legge om tenkningen rundt transport, hvor kollektivtransport blir den nye ryggraden i byenes
32 infrastruktur. En storstilt utbygging av kollektivtrafikk er helt nødvendig i møte med
33 befolkningsvekst og klimatilpasning.

34 En sentral forutsetning for denne omleggingen av bypolitikken er at det bygges opp ny
35 kompetanse og samarbeid mellom kommuner, stat, innbyggere og andre interessenter i byen.

1 Det er kun slik det offentlige kan innta en mer aktiv rolle i bolig, transport og sosial fordeling.
2 Det er kun slik byene kan gi rom for alle.

3 Dersom vi skal utvikle framtidens grønne og rettferdige byer må vi samarbeide på tvers av
4 kommunegrenser. Gode løsninger for transport, areal og bolig må utvikles regionalt rundt
5 byene. Sterkere plansamarbeid og bedre samhandling i byregionene må til skal vi løse
6 transportutfordringene og sikre at det bygges nok boliger til å motvirke classeskiller.

7 Fremtidens byer er i støpeskjeen og valget står mellom høyresidens kommersielle bilby eller SVs
8 by, en grønn by med rom for alle.

9

10

11

U60. Bolig ikke et investeringsobjekt men en menneskerett.

Nr	U60	Tema	Bolig og bypolitikk	Forslagsstiller	Hordaland SV
----	-----	------	---------------------	-----------------	--------------

Bygging og salg av boliger skjer i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Nybygging er utelukkende privat og prissettingen er fri, både på eierboliger og på utleieboliger.

Utleieboligene er private og kommersielle, med unntak av en liten andel som er kommunale boliger. De kommunale boligene er gjerne nedslitte og forbeholdt de aller mest vanskeligstilte. Selv om vi fortsatt har en husleielov, står utleier ganske fritt til å sette en så høy leiepris som det er mulig å få. Det er også vanlig at kommunale boliger leies ut til markedspris. SV mener det bør lovfestes at kommunal utleievirksomhet drives etter selvkostprinsippet og innføre utbyttebegrensninger i boligmarkedet for å dempe prisveksten og for å sikre et forsvarlig vedlikehold av den kommunale boligmassen. Den statlige bostøtten må komme leietakerne til gode.

Boligbehovet er sterkt økende på grunn av befolkningsvekst. Flytting, innvandring og endrede familiemønstre er forhold som virker inn på boligbehovet og skaper økt press på boligmarkedet, særlig i de store byene.

Ingen offentlige etater har lenger som ansvar å sørge for at det bygges nok boliger i Norge. For å dekke framtidig behov for boliger er det anslått at det må bygges mellom 35 – 40.000 boliger årlig. De to siste årene var det i underkant av 20.000 nye boliger igangsatt hvert år.

Boligsektoren må på nytt bli en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering, og stor satsing på kommunal bygging av utleieboliger til selvkost.

For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked for eierboliger som underlegges pris- og omsetningskontroll. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet, og staten må gjennom Husbanken tilby lån med subsidiert rente og lang avdragstid. Det må bli lettere å få startlån.

Rimelige kommunale boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Et aktuelt krav er at minst 15 prosent av den totale boligmassen er kommunal og tilbys de som er økonomisk vanskeligstilt.

Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med studentenes krav om minst 20 prosent studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger.

Vi mener at det er nødvendig med et godt, trygt og fleksibelt leiemarked av tilstrekkelig omfang. Flere utleieboliger bør bygges med hjelp av offentlig støtte og forvaltes av kommuner og ikke-kommersielle aktører. Boligkooperasjonen og studentsamskipnader er særlig aktuelle aktører i bygging av slike allmenntilgjenge boliger.

- 1 Et viktig virkemiddel som må ligge til grunn for å få til en reell sosial boligpolitikk er å starte
2 arbeidet med å etablere nye prisregulerende lover og ordninger. Det lar seg gjøre å regne ut
3 hvor mye det koster å bygge og vedlikeholde en bolig, det skulle derfor greit kunne etableres
4 boligpris etter kostprinsippet. Dette prinsippet gjelder allerede for studentboliger. Ved å
5 regulere boligprisene, ikke i forhold til "markedspris", men heller i forhold til hva det faktisk
6 koster å bygge/vedlikeholde/drive en bolig.
- 7 Rentefradragsordningen bidrar i dag til å drive opp boligprisene, og å gi skattelette til de som
8 allerede har kommet seg inn på boligmarkedet. SV ønsker likevel ikke å fjerne ordningen helt, da
9 mange husstander er avhengige av den for å kunne betjene sitt boliglån. Vi vil isteden fjerne
10 rentefradragsordningen for sekundærboliger, og fjerne rentefradragsordningen på lån over 2
11 millioner per. Person. Da vil ordningen bli mer rettferdig.
- 12 Reel rett til bolig med en akseptabel standard og pris skal bli et allment gode gjennom
- 13 ▲ Pris og omsetningskontroll
  - 14 ▲ Fjerne rentefradragsordningen for sekundærboliger.
  - 15 ▲ Fjerne rentefradragsordningen for lån over 2 millioner kroner per. person
  - 16 ▲ Ikke-kommersielle eie- og leieboliger til kostpris
  - 17 ▲ Prisregulerte utleieboliger
  - 18 ▲ Innføre utbyttebegrensninger
  - 19 ▲ Krav om minst 20 % studentboligdekning
  - 20 ▲ Mål om minst 15 % av boligmassen er kommunalt eid

